

AMONG US

Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

Erasmus+

Koulutussuunnitelma

maahanmuuttajien ja pakolaisten parissa
työskentelevälle henkilökunnalle ja vapaaehtoisille

"Kuinka torjua rasismia ja syrjintää
maahanmuuttajien ja pakolaisten
KESKUUDESSA"

Painatus

"Among us" on eurooppalainen hanke, jonka toteuttavat seuraavat organisaatiot:

- Copenhagen Youth Network – Tanska
- Gemeinsam Leben & Lernen in Europa – Saksa
- Mirsal ry – Suomi

Toimittajat: Perdita Wingerter, Raisa Quiroz, Heresh Halmat Faraidon, Sandra Tutah

Taitto: Raisa Quiroz

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämän tekstin laatijoiden näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA) kantaa. Euroopan unioni ja EACEA eivät ole vastuussa niistä.

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä–EiKaupallinen–JaaSamoin 4.0 Kansainvälisellä lisenssillä \(CC BY-NC-SA 4.0\)](#). © 2025, Among Us Project – Erasmus+ Programme

Co-funded by
the European Union

Sisällysluettelo

Työpajan opetussuunnitelma Osa 1	03
Työpajan opetussuunnitelma Osa 2	23
Liitteet Osa 1.....	40
• Tervetuloa ja esittely – Logot	40
• Tervetuloa ja esittely – Numerokortit.....	46
• Jäänmurtaja – Ihmisbingo	47
• Ennakkoluulojen selittäminen – Määritelmät	48
• Valokuvaharjoitus – Vasen ja oikea	50
• Valokuvaharjoitus – Valokuvat ja kuvaukset	51
Liitteet Osa 2	63
• Tervetuloviesti	63
• Jäänmurtaja – Tyhjä ihmisbingo.....	64
• Aktiivinen kuuntelu – 4 askelta + Mielialuekortit.....	65
• Empatian kehittäminen – Muistikortit ja väittämät	74
• Driscollin reflektiomalli – Kaavio, tilanne ja esimerkit	85
• Avoimen keskustelun tukeminen – Kysymyksiä ja aloituksia	91
• Kulttuuritietoisuus – Solmiopohja.....	97
• Jämäkkä reagointi – Harjoituksia ja lauseita.....	98
• Rohkea puheenvuoro – Tilannekortit	101
• Omien virheiden korjaaminen – Harjoituksia ja kysymyksiä	105
• Vilpittömän anteeksipyyntömallin mallipohja.....	106

Moduuli 4 "Suosituksia siirtolaisten ja pakolaisten parissa työskenteleville henkilökunnalle ja vapaaehtoisille"

Kokouksen tavoite 1:

Yleinen tavoite: Edistää turvallista, osallistavaa ympäristöä, jossa osallistujat voivat tutkia ja ymmärtää omia ennakkoluulojaan samalla kun luodaan merkityksellisiä yhteyksiä muihin.

- Luo kutsuva ja mukava ilmapiiri mukaansatempaavien jäänmurtajatoimintojen avulla, jotka kannustavat vuorovaikutukseen ja auttavat osallistujia tuntemaan olonsa kotoisaksi.
- Aloita itsereflektio-osiosta, joka auttaa osallistujia tunnistamaan ja tunnustamaan omat ennakkoluulonsa.
- Siirry vähitellen syvemmälle näiden harhojen (esim. kulttuuristen, yhteiskunnallisten tai henkilökohtaisten kokemusten) alkuperän ymmärtämiseen lisätäksesi itsetietoisuutta.
- Rakenna yhteyksiä osallistujien välille käyttämällä harjoituksia, jotka kannustavat ymmärtämään ja luovat kannustavan ympäristön eri siirtolais- ja pakolaisryhmien välille.
- Luo pohja avoimelle vuoropuhelulle ja luottamukselle, mikä antaa sävyn syvemmille keskusteluille toisessa istunnossa.

Sisällysluettelo: Istunto1 - Harhojen ymmärtäminen ja yhteyksien rakentaminen

Aika	Min	Otsikko	Kuvausvaihtoehto	Materiaalit
xx:xx	13'	Tervetuloa & Jäänmurtaja	Aloita lämpimällä tervetulotoivotuksella ja istunnon tavoitteiden esittelyllä. Ota osallistujat mukaan jäänmurtotehtäviin edistääksesi vuorovaikutusta ja rentoutunutta ilmapiiriä.	Lehtiötaulu, pyöreät kortit numeroilla jne. (riippuen valituista jäänmurtaajista)
xx:xx	16'	Itsereflektio: harhojen tunnistaminen	Ohjaa osallistujia itsetutkiskeluharjoitukseen. Tarjoa heille lyhyt kyselylomake tai tehtäväkehotteet, joiden avulla he voivat tunnistaa ja tiedostaa omat ennakkoluulonsa.	- Painetut määritelmät, merkit - Kuusi paria valokuvia, kortteja R- ja L-symboleilla
xx:xx	20'	Harhojen alkuperän ymmärtäminen	Esitä lyhyt katsaus siihen, miten ennakkoluuloja muodostuu, mukaan lukien kulttuuriset, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset kokemukset. Käytä ryhmäkeskusteluja tai pieniä eroryhmiä tutkiaksesi näitä alkuperää.	Kannettava tietokone, projektori
xx:xx	5'	Tauko	Lyhyt tauko osallistujille rentoutua ja pohtia tähän mennessä jaettua sisältöä.	Välipaloja, juomia
xx:xx	18'	Luo yhteyksiä empatian avulla	Edistä harjoitusta, jossa osallistujat jakavat kokemuksia ja näkemyksiä ennakkoluuloista ja muuttoliikkeestä, edistävät empatiaa ja korostavat yhteistä perustaa vahvistaakseen yhteyttä ja yhteistä tarkoitusta.	Lankapallo
xx:xx	11'	Luottamuksen rakentaminen ja päättäminen	Päätä istunto luottamusta rakentavalla harjoituksella, joka edistää avoimuutta ja valmistaa osallistujia syvempään keskusteluun seuraavassa istunnossa.	- Kyniä, paperia - Tarrat
xx:xx	7'	Palaute ja sulkeminen	Järjestä lyhyt palauteistunto kerätäksesi osallistujilta näkemyksiä heidän kokemuksistaan istunnossa keskittyen tärkeimpiin huomioihin ja parannettaviin alueisiin.	Palautemonisteet, Post-it samanväriset muistiinpanot, kynät, lyijykynät, fläppitaulu

Tervetuloa & Jäänmurtaja

xx:xx	8'	Tervetuloa ja esittely	Tervehdi osallistujat, ja kiitä heidän osallistumisestaan. Jaa projektin visio ja kerro innostuksestasi e-kirjan odotettavissa olevista tuloksista.	Lehtiötaulu, pyöreät kortit numeroilla
xx:xx	5'	Jäänmurtaja	Ota osallistujat mukaan jäänmurtajatoimintaan vuorovaikutuksen ja mukavuuden edistämiseksi.	Jäänmurtajasta riippuen

Itsereflektio: harhojen tunnistaminen

xx:xx	8'	Harhojen selittäminen	Määrittele harhan käsite ja selitä ero tietoisiin ja tiedostamattomiin harhoihin käyttämällä konkreettisia esimerkkejä osallistujien sitouttamiseksi.	Painetut määritelmät, merkit
xx:xx	8'	Photo Bias Activity	Näytä valokuvia ja pyydä osallistujia vastaamaan oikealle/vasemmalle (R/L-kortit) yleisistä harhoista. Kyseenalaista heidän päättelynsä ja täytä taululle vastauksia.	Kuusi paria valokuvia, kortteja R- ja L-symboleilla

Harhojen alkuperän ymmärtäminen

xx:xx	5'	Syvä heijastus	Pohdi edellisen tehtävän vastauksia. Keskustele siitä, miksi ennakkoluuloja muodostuu ja miten ne vaikuttavat näkemyksiin maahanmuuttajista ja pakolaisista.	Ei mitään
xx:xx	10'	Google-hakutoiminta	Ennakkoluuloista keskustelun jälkeen osallistujat nimeävät vuorollaan kotimaansa, minkä jälkeen ohjaaja etsii niistä kuvia Google-haulla. Ryhmä analysoi, kuinka kyseiset yhteisöt on kuvattu, ja pohtii, miten media ja kulttuuri muokkaavat mielikuvia ja vahvistavat ennakkoluuloja.	Kannettava tietokone, projektori
xx:xx	5'	Ryhmäkeskustelu ja oivallusten jakaminen	Pienryhmissä osallistujat keskusteleivat ennakkoluulojensa alkuperästä - kertovat näkemyksistään ja jakavat kokemuksiaan. Lopuksi ryhmät jakavat keskeiset havainnot koko porukalle.	Ei mitään

Tauko

Luo yhteyksiä empatian avulla

xx:xx	7'	Jaettu verkko	Osallistujat kertovat vuorollaan, miksi he haluavat työskennellä siirtolaisten ja pakolaisten kanssa. He muodostavat lankaverkoston, joka symboloi heidän yhteyksiään tähän työhön.	• Lankapallo
xx:xx	7'	Jaettu heijastus	Jatka web-rakentamista jakamalla työpajan aikana saatuja henkilökohtaisia oivalluksia keskittyen näkökulmien muutoksiin tai tunnereaktioihin.	• Lankapallo
xx:xx	4'	Yhteisen pohjan vahvistaminen	Jokainen osallistuja jakaa yhden oivalluksen, joka auttaa heitä luomaan syvempää yhteyttä maahanmuuttajiin ja pakolaisiin sekä vahvistamaan sitoutumistaan muutokseen.	• Lankapallo

Luottamuksen rakentaminen ja päättäminen

xx:xx	4'	Sitoutuminen muutokseen	Pyydä osallistujia pohtimaan yhtä toimivaa sitoumusta, jonka he haluavat tehdä voittaakseen ennakkoluuloja ja edistääkseen osallisuutta. Kirjoita heidän sitoutumisensa muistiin.	• Paperit, kynät
xx:xx	3'	Tarran tuki	Osallistujat jakavat sitoumuksensa ryhmälleen, ja muut kiinnittävät sitoumukseen tukevia tarroja. Myöhemmin osallistujat jakavat ryhmien kesken lisätuen saamiseksi.	• Tarrat
xx:xx	4'	Yksi Takeaway	Osallistujat kävelevät ympyrässä, pysähtyvät ohjeiden mukaan ja muodostavat parin jonkun kanssa. He jakavat keskenään yhden istunnon tärkeän oivalluksen. Pohdinta-aiheina: 'Mitä opit tänään itsestäsi tai muista?' sekä 'Mitä aiot tehdä jatkossa toisin työssäsi?'	• Ei mitään

Palaute ja sulkeminen

xx:xx	5'	Palaute	Pyydä osallistujia antamaan palautetta koulutuksen vaikutuksista, siitä, mistä he pitivät, ja parannuskohteista.	• Kannettava tietokone, projektori

xx:xx 2'

[Loppuhuomautukset](#)

Kiitä osallistujia heidän panoksestaan, tee yhteenveto tärkeimmistä kohdista ja luo pohja seuraavalle istunnolle.

- Ei mitään

KOKO KESTO: 90 minuuttia

Tervetuloa ja jäänmurtaja - Tiedot

Tervetuloa ja esittely

xx:xx | 8'

Sisällön kuvaus:

Toivottaa osallistujat lämpimästi tervetulleeksi ja kiittää heidän ajastaan ja läsnäolostaan. Selitä lyhyesti tämän koulutuksen tarkoitus kertomalla, kuinka idea syntyi osana "Meidän keskuudessamme" -projektiamme. Jaa innostukseksi tästä tuloksesta ja sen mahdollisuudesta vaikuttaa muihin. Aseta istunnon sävy rohkaisemalla sitoutumista ja avoimuutta ja selitä perussäännöt kunnioittavan, osallistavan ja tuottavan oppimisympäristön varmistamiseksi.

MATERIAALIT

- Flipchart-malli projektilogoilla
- Viisi pyöreää kartonkipalaa numeroilla 1-5.
- Merkit

OHJEET

1. Tervetuloa! Aloita lämpimällä hymyllä ja kiitä osallistumisesta: *"Hyvä että olette täällä – kiitos, että lähditte mukaan!"*
  - Kehote: *"Hei kaikille! Olen niin iloinen nähdessäni teidät kaikki täällä tänään. Kiitos, että otitte aikaa liittyä joukkoomme. Läsnäolonne merkitsee paljon!"*
2. Ota katsekontakti ja käytä ystävällistä, kutsuvaa sävyä.
3. Selitä, että koulutus on osa "Meidän keskuudessamme" -projektia ja kerro sen tarkoitus.
  - Kehote: *"Tämä koulutus on osa "Meidän keskuudessamme" -projektiamme. Se luotiin, koska uskomme [lyhyesti sanottuna tarkoitukseen - esim. ryhmätyön rakentamiseen, ymmärryksen edistämiseen jne.]. Olemme todella innoissamme tämän istunnon vaikutuksista!"*
4. Luo turvallinen tila, jossa kaikilla on mukava puhua.
  - Kehote: *"Ennen kuin aloitamme, rohkaisen teitä kaikkia olemaan avoimia, sitoutuneita ja tukevia. Tämä on tila, jossa opimme toisiltamme, joten tehdään siitä hieno kokemus!"*
5. Anna viisi pyöreää kappaletta numeroilla 1-5 arvostelua varten.
6. Esittele viisi perussääntöä
  - Kehote: *"Varmistaaksemme, että istuntonne on mahtava, noudatamme viittä yksinkertaista perussääntöä. Esittelen ne yksitellen, ja sinulla on mahdollisuus arvioida, kuinka tärkeitä kukin niistä on sinulle."*
7. Näytä uusi fläppitaulu jokaiselle säännölle ja selitä.
  - Kunnioita kaikkia - Kuuntele aktiivisesti, älä keskeytä.
  - Kehote: *"Kuuntele tarkkaan, kun joku puhuu. Vältä keskeyttämistä ja varmistaaksemme, että jokainen tuntee itsensä kuulluksi."*
  - Ole avarakatseinen - Hyväksy ja arvosta erilaisia ideoita.
  - Kehote: *"Meillä kaikilla on erilaisia mielipiteitä, ja se on hyvä asia! Arvostetaan erilaisia näkökulmia."*
  - Aktiivinen osallistuminen - Osallistu keskusteluihin ja aktiviteetteihin.
  - Kehote: *"Mitä enemmän osallistumme, sitä enemmän opimme. Voit vapaasti jakaa ajatuksesi ja osallistua keskusteluihin."*
  - Pysy läsnä - Keskity istuntoon, rajoita häiriötekijöitä.
  - Kehote: *"Yritä keskittyä istuntoon. Rajataan häiriötekijöitä, jotta voimme saada kaiken irti yhteisestä ajastamme."*
8. Kysy, haluavatko he lisätä sääntöä
  - Kehote: *"Onko sinulla jokin sääntö, jonka haluaisit lisätä?"*
9. Pyydä osallistujia arvioimaan jokainen sääntö 1-5:

- Kehote: "Katsotaan nyt, kuinka tärkeiltä nämä säännöt teistä tuntuvat. Annan jokaiselle viisi numeroitua korttia, 1:stä (ei tärkeä) 5:een (erittäin tärkeä). Näytä jokaisen säännön jälkeen numero, joka vastaa sen merkitystä."
- 10. Tee yhteenveto, että perussäännöt ovat avainasemassa turvallisen ja kunnioittavan oppimistilan luomisessa.
  - Kehote: "Hienoa! Nämä perussäännöt auttavat meitä luomaan tilan, jossa jokainen voi oppia ja tuntea olonsa arvostetuksi. Noudatetaan kaikkia, jotta voimme saada kaiken irti tämän päivän istunnosta!"
- 11. Olla esimerkkiä kunnioituksella, kärsivällisyydellä ja innostuksella.
  - Kehote: "Näytän esimerkkiä, ja toivon, että liitytte kanssani tekemään tästä positiivinen ja tuottava tila. Aloitetaan!"

Jäänmurtaja

xx:xx | 5'

Sisällön kuvaus:

Istunnon alussa on tärkeää luoda positiivinen ja rento ilmapiiri. Valitse vähintään yksi jäänmurtotehtävä valmiista luetteloista. Kouluttajan tulee analysoida osallistujia ja ottaa huomioon ryhmän erityispiirteet valitakseen tilanteeseen parhaiten sopivan jäänmurtotoiminnan. Tämä helpottaa osallistujien kotoutumista ryhmään, edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luo kaikille kutsuvan ilmapiirin.

VAIHTOEHTO 1: "Yhteinen peruste"

Aktiviteetin tarkoitus: Ota selvää, että meillä yksilöinä on paljon enemmän yhteistä kuin uskommekaan. Jos käytämme aikaa yhteydenpitoon muiden kanssa, voimme tunnistaa nämä yhteiset yhteydet ja uskomukset.

MATERIAALIT

- fläppitaulu
- Merkit

OHJEET

1. Jaa osallistujat pareiksi tai pieniin ryhmiin.
  - Kehote: "Tehdään nyt nopea aktiviteetti löytääksemme yhteistä! Etsi kumppani tai muodosta pieni 3-4 hengen ryhmä"
2. Pyydä jokaista ryhmää löytämään vähintään 3 asiaa, jotka heillä on yhteistä (esim. harrastukset, arvot, kokemukset).
  - Kehote: "Puhu ryhmäsi kanssa ja löydä kolme yhteistä asiaa. Ne voivat olla harrastuksia, lempiruokia, paikkoja, joissa olet ollut, tai mikä tahansa muu! Ota aikaa ja nauti keskustelusta!"
3. Pyydä 5-7 minuutin kuluttua ryhmiä jakamaan yksi tai kaksi yhteistä asiaa kaikkien kanssa.
  - Kehote: "Muista, että sinulla on vain 5-7 minuuttia tähän toimintaan"
4. Kirjoita jaetut pisteet muistiin taululle tai fläppitaululle, kun niitä jaetaan.
  - Kehote: "Kuulkaamme nyt jokaisesta ryhmästä! Kerro yksi tai kaksi yhteistä asiaa."
5. Korosta sitä, että meillä kaikilla on yhteinen perusta, kuten yhteydet, uskomukset ja tarkoitukset.
  - Kehote: "Katsokaa kaikkia näitä yhteyksiä! Vaikka olemme erilaisia, jaamme monia asioita. Tämä osoittaa, että olemme enemmän samankaltaisia kuin uskommekaan!"

VAIHTOEHTO 2: "Marshmallow Challenge"

MATERIAALIT:

- 20 spagettitikkuja; 1 metri teippiä, 1 metri narua, 1 vaahtokarkki

OHJEET

1. Jokaisen joukkueen tulee rakentaa vapaasti seisova rakenne käyttämällä vain mukana toimitettuja materiaaleja: 20 spagettitikkua, 1 metri teippiä, 1 metri narua ja 1 vaahtokarkki.
2. Rakenteen tulee tukea vaahtokarkkeja päällä. Vaahtokarkkeja ei voi muuttaa millään tavalla.
3. Rakenteen tulee olla vapaasti seisova, eli sitä ei voi tukea millään muulla kuin toimitetuilla materiaaleilla.
4. Joukkueilla on 10 minuuttia niiden rakenteen rakentamiseen.
5. Kun aika on kulunut, ryhmien on lopetettava rakentaminen välittömästi.
6. Rakenne mitataan vaahtokarkin pohjasta yläosaan korkeuden määrittämiseksi.

Korkein rakenne, joka voi tukea vaahtokarkkeja, voittaa.

VAIHTOEHTO 3: Musiikki ja keskustelut

Kesto: 10-15 minuuttia

Osallistujat: Mikä tahansa numero

Materiaalit: Musiikkisoitin

Ohjeet:

1. **Käynnistä Musiikki** - Kaikki osallistujat kävelevät ympäri huonetta musiikin soidessa.
2. **Musiikki pysähtyy** - Kun musiikki loppuu, lähimmästä tulee hänen kumppaninsa.
3. **Minuutin keskustelu** - Jokainen pari kysyy ja vastaa yhteen alla olevista kysymyksistä.
4. **Musiikki jatkuu** - Peli jatkuu ja osallistujat löytävät uusia kumppaneita, kun musiikki taas pysähtyy.
5. **Toistaa** - Jatka pelaamista, kunnes kaikki ovat puhuneet useille ihmisille.

Kysymyksiä: (Joka kerta kun musiikki loppuu, käytä seuraavaa kysymystä järjestyksessä.)

- Mikä on lempitoimintasi vapaa-ajalla?
- Jos saisit matkustaa minne tahansa, minne matkustaisit ja miksi?
- Mikä on yksi hauska fakta itsestäsi, jota useimmat ihmiset eivät tiedä?
- Jos saisit syödä illallista minkä tahansa kuuluisan henkilön kanssa, joko kuolleen tai elävänä, kuka se olisi?
- Mikä on paras neuvo, jonka olet koskaan saanut?
- Mikä on yksi asia, josta olet todella intohimoinen?
- Jos voittaisit lotossa tänään, mikä olisi ensimmäinen asia, jonka tekisit?
- Mikä on suosikki lapsuusmuistosi?
- Jos saisit olla mikä tahansa supervoima, mikä se olisi ja miksi?
- Mikä on yksi asia, jonka haluaisit oppia tai kokeilla tänä vuonna?

VAIHTOEHTO 4: "Ihmisen bingo"

Toiminnan tarkoitus: Kannusta osallistujia olemaan vuorovaikutuksessa, oppimaan mielenkiintoisia faktoja toisistaan ja murtamaan jäätä hausalla ja mukaansatempaavalla tavalla.

MATERIAALIT:

- Ihmisbingo.
- Kynät tai tussit jokaiselle osallistujalle.

OHJEET:

1. Jaa ihmisbingo-arkki jokaiselle osallistujalle.
2. Ohjaa osallistujia liikkumaan huoneessa ja etsimään ihmisiä, jotka täsmäävät heidän arkilleen merkattujen ominaisuuksien kanssa. Sääntö: Jokainen saa merkitä toisen osallistujan nimen vain yhden kerran - sama henkilö ei voi merkitä useampaan kohtaan. Kun osallistujia on 10 tai

vähemmän, heidän tulee etsiä vähintään 6 sopivaa henkilöä. Jos osallistujia on yli 10, heidän tulee etsiä vähintään 9 sopivaa henkilöä.

3. Mainitse, että on tärkeää tietää kysytyt tiedot (esim. arkin soluissa lukee "henkilö, jolla on lemmikki", kun löydät henkilön, sinun tulee myös kysyä, mikä lemmikki ja lemmikin nimi)
4. Tavoitteena on täydentää koko rivi, sarake tai vinoviiva (tai täyttää koko arkki käytettävissä olevan ajan mukaan).
5. Kun joku saavuttaa Bingon, hänen tulee huutaa se ääneen. Peliä jatketaan, kunnes useat pelaajat ovat voittaneet tai ennalta määrätty aika on kulunut umpeen.
6. Kokoa ryhmä ja keskustele mielenkiintoisista asioista, joita he oppivat toisistaan.
7. Korosta yhteyden arvoa ja sitä, kuinka jaetut kokemukset auttavat rakentamaan suhteita.

Itsereflektio: harhojen tunnistaminen - Yksityiskohdat

Harhojen selittäminen

xx:xx | 8'

Sisällön kuvaus:

Esittele osallistujat harhakäsitteeseen määrittelemällä se ja erottamalla tietoiset ja tiedostamattomat ennakkoluulot. Käytä aiheeseen liittyviä esimerkkejä, jotta aihe on saavutettavissa. Korosta, että ennakkoluulot voivat vaikuttaa jokapäiväisiin päätöksiin, käyttäytymiseen ja vuorovaikutukseen. Korosta ennakkoluulojen yleismaailmallisuutta (esim. "Kaikki ovat jossain vaiheessa puolueellisia") ja anna esimerkkejä Euroopan yleisimmistä ennakkoluuloista, kuten etnisestä alkuperästä, sosioekonomisesta asemasta ja uskonnosta.

MATERIAALIT

- Merkit
- Painettu harhan määritelmä

OHJEET

7. Harha on jonkin asian tai henkilön arvioimista ilman riittävää perustetta, usein jo olemassa olevan ennakkokäsityksen pohjalta.
8. Selitä "tietoinen" vs. "tietoinen" harhaa esimerkein.
  - Tietoinen harha: Asenteet ja uskomukset, jotka meillä on henkilöstä tai ryhmästä tietoisella tasolla.
  - Esimerkki:
    - Maasta x siirtolainen kieltäytyy istumasta kielitunnilla maasta y tulevan siirtolaisen viereen, koska hän uskoo olevansa laiska ja meluisa.
    - Pakolainen maasta A kieltäytyy asumasta turvakodissa maasta B tulevien pakolaisten kanssa uskoen heidän oman kansansa olevan "sivistyneempiä" tai "ahkeria".
    - Miespuolinen maahanmuuttaja kieltäytyy ottamasta työkoulutusta naisohjaajalta, koska hänen mielestään naisten ei kuuluisi toimia johtotehtävissä.
    - Pakolainen kieltäytyy olemasta vuorovaikutuksessa eri uskonnon auttajien kanssa tai vastaanottamasta apua heiltä, koska he näkevät heidät "ulkopuolisina" tai "uskottomina".
    - Jotkut pakolaiset tai turvapaikanhakijat saattavat suhtautua ennakkoluuloisesti taloudellisista syistä tulleita maahanmuuttajia kohtaan, koska he uskovat, etteivät he ole "oikeita" maahanmuuttajia.
    - Pakolainen ilmaisee avoimesti katkeruuttaan siirtolaisia kohtaan, jotka muuttivat parempien työmahdollisuuksien perässä, ja pitää heitä etuoikeutettuina.
    - Damaskoksesta kotoisin oleva syyrialainen pakolainen kieltäytyy työskentelemästä Aleppon pakolaisen kanssa pitkäaikaisten alueellisten jännitteiden vuoksi.
9. Keskustelkaa eurooppalaisten yleisimmistä ennakkoluuloista. Käyttäkää konkreettisia esimerkkejä, jotka auttavat osallistujia ymmärtämään näiden ennakkoluulojen vaikutuksia arkipäivään.
10. Käytä seuraavia kehoitteita ja kerro heille, että nämä ovat pohdiskelevia kysymyksiä, joihin ei tarvitse vastata:

Etnisen alkuperän harha

- *Esimerkki:* Rekrytoija (jopa maahanmuuttajataustaiset) saattaa tiedostamatta suosia hakijoita, joilla on eurooppalaiselta kuulostavia nimiä maahanmuuttajataustaisten nimien sijaan, olettaen, että ensimmäiset integroituisivat helpommin työelämään.
- *Ohjaajan kehote:*
  - "Ajattele työhakemuksia - uskotko, että nimi voi vaikuttaa rekrytointipäätöksiin? Miksi luulet näin tapahtuvan?"

Ihon värvirhe

- **Esimerkki:** Kaupan vartija saattaa todennäköisemmin tarkkailla tummaihoista asiakasta kuin vaaleaihoista, olettaen, että myymälävarkauksien todennäköisyys on suurempi.
- **Ohjaajan kehote:**
  - "Oletko koskaan huomannut eroja siinä, miten eri ihonvärisiä ihmisiä kohdellaan julkisissa tiloissa, kuten kaupoissa, liikenteessä tai työpaikoilla?"

Uskonnollinen harha

- **Esimerkki:** Hijabissa tai muussa uskonnollisessa asussa olevalla pakolaisella voi olla vaikeampaa vuokrata asunto, koska vuokranantajat olettavat, että he eivät integroidu paikalliseen kulttuuriin.
- **Ohjaajan kehote:**
  - "Miksi uskot, että uskonnollinen pukeutuminen voi johtaa puolueellisuuteen? Miten tämä vaikuttaa pakolaisten ja siirtolaisten jokapäiväiseen elämään?"

Ennakkoluuloja aksentilla puhuvia kohtaan

- **Esimerkki:** Maahanmuuttajaa, jolla on vahva aksentti, ei ehkä oteta yhtä vakavasti ammatillisessa ympäristössä, jos hänen kielitaitonsa heijastelee hänen älykkyytään tai pätevyyttään.
- **Ohjaajan kehote:**
  - "Oletko koskaan kuullut jonkun tuomittavan aksentin perusteella? Miten tämä vaikuttaa maahanmuuttajien ja pakolaisten mahdollisuuksiin?"

Sosioekonominen painostus pakolaisia kohtaan

- **Esimerkki:** Asuntoa hakeva pakolaisperhe saatetaan hylätä, koska vuokranantaja olettaa, että he eivät pysty maksamaan vuokraa tai ylläpitämään omaisuutta.
- **Ohjaajan kehote:**
  - "Miksi luulet ihmisten yhdistävän pakolaiset taloudelliseen epävakauteen? Mitä vääriä käsityksiä on siirtolaisten kohtaamista taloudellisista haasteista?"

11. Siirry Photo Bias -toimintoon seuraavalla lausunnolla: "Katsotaan nyt, kuinka nämä harhat voivat näkyä jokapäiväisissä tilanteissa."

Ja näitä ennakkoluuloja tapahtuu myös siirtolaisten ja pakolaisten välillä.

Ohjaajan vinkki: Muokkaa esimerkkejä omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Photo Bias Activity

xx:xx | 8'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat vertailevat kahta valokuvaa vierekkäin - toista henkilöstä, joka edustaa ryhmää, johon yleensä kohdistuu ennakkoluuloja, ja toista jostakin, jota pidetään "tyypillisempänä". He vastaavat korottamalla kortteja, joissa on R oikean kuvan kohdalla ja L vasemman kuvan kohdalla, mikä osoittaa valintansa. Tämä järjestely haastaa osallistujien vaistot ja rohkaisee pohtimaan syvempää heidän implisiittisiä ennakkoluulojaan.

MATERIAALIT

- Kuusi paria kuvia
- Kortit R- ja L-symboleilla

OHJEET

1. Jaa osallistujille R (oikea) ja L (vasen) kortit.
  2. Esittele toiminto: "Tässä toiminnassa näet kaksi valokuvaa vierekkäin. Esitän sinulle kysymyksen, ja sinun on nostettava R-korttia, jos uskot vastauksen koskevan oikealla olevaa henkilöä, tai L-korttia, jos uskot, että se koskee vasemmalla olevaa henkilöä. Yritä vastata alkuperäisen reaktiosi perusteella ilman liiallista ajattelua."
  3. Jokaisen kysymyksen jälkeen tarkkailet osallistujien valintoja ja pyydät yhtä henkilöä kertomaan, miksi he luulevat valinneensa vaihtoehdon.
- Kehote 1: Näytä valokuvapari 1 (Bias: Being Roman): Romanihenkilö muodollisesti pukeutuneen toimistotyöntekijän vieressä ja kysy kysymys: "Kenen luottaisit enemmän huolehtimaan kodistasi lomallasi?"

VAIN VALMISTAJILLE: Vasemmassa kuvassa tyypillinen romanäiti kantamassa lastaan ja oikealla puolellamme on päiväkodin opettaja. Molemmat kuvat löytyivät netistä.

- Kehote 2: Näytä valokuvapari 2 (viha: ihonväri): Joukko mustia miehiä, jotka pukeutuivat rennosti yhdessä samanlaisissa pukeutumistyyliissä olevien valkoisten miesten kanssa. Kysy sitten: "Kumpaa ryhmää sinun olisi mukavampi lähestyä kysymään ohjeita yöllä?"

VAIN VALMISTAJILLE: Vasemmassa kuvassa on mustamiehiä katujengi ja oikealla puolella on saksalaisia miehiä, jotka pukeutuvat vastaaviin asuihin. Molemmat kuvat löytyivät netistä.

- Kehote 3: Näytä valokuvapari 3 (Bias: Etninen alkuperä): Perinteisessä etnisessä asussa oleva henkilö länsimaisissa vaatteissa pukeutuneen henkilön vieressä ja kysy kysymys: "Kenellä luulet olevan korkeamman tason työpaikka monikansallisessa yrityksessä?"

VAIN KOULUTTAJILLE: Vasemmassa kuvassa Lidia Cortez, perulainen yrittäjä ja Wari de los Andesin perustaja, joka esittelee käsityöläisiä ja maanviljelijöitä Limassa; hän myös mainostaa omaa BioCultivos Lidia Cortez -mallistoaan. Oikealla puolella on Azucena Gutiérrez, Perulaisen perhekoti-mehukioskiketjun Disfruta-yritysjohtaja.

- Kehote 4: Näytä valokuvapari 4 (Bias: Vammaisuus): Henkilö pyörätuolissa seisovan vieressä ja kysy kysymys: "Kuka mielestäsi pärjäisi paremmin fyysisesti vaativassa tehtävässä?"

VAIN VALMISTAJILLE: Vasemmassa kuvassa Gustavo Fernández, argentiinalainen ammattipyörätuolitennispelaaja, joka on sijoittunut miesten kaksinpelissä maailman ykköseksi ja voittanut viisi Grand Slam -mestaruutta - mukaan lukien kaksi Australian Openia, kaksi Ranskan avointa ja Wimbledon. Oikealla puolella on italialainen ammattilaistennispelaaja Fabio Fognini, ja hän on tällä hetkellä miesten kaksinpelin ATP:n maailmanlistalla 107 (toukokuun alussa 2025).

- Kehote 5: Näytä valokuvapari 5 (Viha: Sosioekonominen tilanne): Henkilö, joka pukeutuu vanhoihin vaatteisiin kalliissa vaatteissa olevan vieressä, ja kysy kysymys: "Kuka luulet käyttävän rahaa viisaammin?"

VAIN KOULUTTAJILLE: Vasemmassa kuvassa on Jorge Luis Salinas, perulainen muotisuunnittelija/yrittäjä, joka sekoittaa Andien kankaita moderneihin tyyleihin ja esittelee töitään muotitapahtumissa, kuten Milanon muotiviikolla. Oikealla puolellamme on autonkuljettaja rikkaasta perheestä.

- Kehote 6: Näytä valokuvapari 6 (harha: Uskonto tai uskomukset): Henkilö, joka pukeutuu uskonnollisiin symboleihin (esim. hijab, risti) jonkun vieressä, jolla ei ole näkyviä symboleja, ja kysy kysymys: "Kenen kanssa sinä viihdyisit paremmin lapsesi opettajana?"

VAIN KULUTTAJILLE: Vasemmassa kuvassa naisprofessori Kazakstanista hijabissa ja oikealla korealainen opettaja ala-asteelta. Molemmat kuvat löytyivät netistä.

4. Esittele seuraava osio: "Nyt kun olemme tunnistaneet, kuinka harhakäsitykset voivat ilmaantua, kaivetaanpa syvemmälle, mistä ne tulevat."

Muista mukauttaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaiseksi.

Harjojen alkuperän ymmärtäminen - Yksityiskohdat

Syvä heijastus

xx:xx | 5'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat pohtivat vastauksiaan Photo Bias Activitystä ja keskustelevat siitä, miksi heidän ennakkoluulonsa ovat olemassa. Tavoitteena on auttaa heitä ymmärtämään, miten ennakkoluuloja muodostuu ja miten ne voivat vaikuttaa näkemyksiin maahanmuuttajista, pakolaisista ja muista.

OHJEET

1. Pyydä osallistujia muistamaan edellisessä tehtävässä tekemänsä valinnat.
2. Mieti heidän vastaustensa syitä ja pohdi, mikä vaikutti heidän päätöksiinsä.
3. Johda lyhyt keskustelu kysymällä: "Miksi luulet ennakkoluulojen johtuvan?" ja "Kuinka nämä ennakkoluulot vaikuttavat näkemyksiimme muista siirtolaisista ja pakolaisista?"
4. Kannusta henkilökohtaisia pohdintoja ja valmistelee osallistujia toiminnan seuraavaan osaan, jossa he tutkivat ennakkoluulojensa alkuperää syvemmin.

Google-hakutoiminta

xx:xx | 10'

Sisällön kuvaus:

Tässä aktiviteetissa osallistujat nimeävät vuorollaan kotimaansa, minkä jälkeen ohjaaja etsii Googlen kuvahauulla hakusanaa "ihmiset [maasta]". Ryhmä seuraa näytölle projisoitavia kuvia ja analysoi, miten heidän maansa asukkaat on kuvattu. Harjoitus korostaa, miten median ja populaarikulttuurin muokkaamat visuaaliset esitykset voivat vaikuttaa ennakkokäsityksiin ja vahvistaa ennakkoluuloja maahanmuuttajista, pakolaisista ja erilaisista yhteisöistä.

MATERIAALIT

- Kannettava tietokone ja projektori

OHJEET

1. Pyydä jokaista osallistujaa (yksi kerrallaan) sanomaan maansa nimi.
2. Kirjoita "<Maan nimi> ihmiset" Google-kuvahakuun ja heijasta hakutulokset kaikkien nähtäville.
3. Anna osallistujien katsella kuvia ilman välitöntä keskustelua.
4. Kysy osallistujilta: Mitä huomaat näistä kuvista? /Yllättävätkö nämä esitykset sinusta?
5. Lopuksi: "Useimmiten ennakkoluulojamme vaikuttaa se, mitä näemme verkossa ja tiedotusvälineissä. Tämä toiminta osoittaa, kuinka hakukoneet, kuten muutkin mediat, voivat muokata ja vahvistaa stereotyyppioita. Otetaan nyt hetki pohtimaan näkemäämme."

Biases teoria

Selitä, että ennakkoluulot ovat luontaisia, nopeita mentaalisia oikoteitä, joilla aivomme yksinkertaistavat monimutkaista informaatiota. Ne kehittyivät evoluution myötä auttamaan nopeassa päätöksenteossa, mutta nykymaailmassa ne voivat johtaa virheellisiin tuomioihin tai epätasa-arvoiseen kohteluun. Tunnistamalla omat ennakkoluulomme voimme tietoisesti vähentää näiden nopeiden tuomioiden aiheuttamia harha-vaikutuksia.

OHJEET

1. Selitä, miksi meillä on ennakkoluuloja (rajoitettu inhimillinen rationaalisuus)
  - Aivomme ovat vahvat, mutta niillä on rajansa.
  - Ajan ja vaivan säästämiseksi se käyttää nopeita "peukalosääntöjä" (kutsutaan heuristiksi).
  - Emme aina mieti kaikkia yksityiskohtia.
2. Selitä, kuinka ennakkoluulot alkoivat (evoluutio)
  - Kauan sitten ihmisten piti tehdä nopeita valintoja pysyäksensä hengissä.
  - Yksinkertaiset päätöksentekosäännöt, jotka auttoivat heitä selviytymään, tulivat osaksi ajatteluamme.
  - Vielä nykyäänkin reagoimme nopeasti asioihin, jotka näyttävät vaarallisilta tai tutuilta.
3. Selitä ennakkoluulojen hyviä puolia
  - Nopeat päätökset: Auta meitä toimimaan nopeasti, kun tarvitsemme.
  - Säästä energiaa: Käytä vähemmän henkistä vaivaa kuin hidas, yksityiskohtainen ajattelu.
  - Pysy turvassa: Varovaisuus voi suojella meitä vahingoilta.
4. Selitä ennakkoluulojen huonot puolet
  - Virheitä tapahtuu: Saatamme tehdä väärän johtopäätöksen yhden tarinan perusteella.
  - Epäreilujen näkemysten leviäminen: Puolueellinen ajattelu voi johtaa väärin käsityksiin ihmisistä ja vaikuttaa lakeihin tai käytäntöihin.

Ryhmäkeskustelu ja oivallusten jakaminen

xx:xx | 5'

Sisällön kuvaus:

Viimeisen harjoituksen jälkeen osallistujat keskusteleval pienryhmissä ja jakavat näkemyksiään ennakkoluulojensa alkuperästä. Tämä keskustelu rohkaisee syvempään ymmärrykseen aiheesta ja antaa osallistujille mahdollisuuden oppia toistensa kokemuksista ja näkökulmista.

OHJEET

1. Osallistujat keskusteleval pienryhmissä ennakkoluulojensa alkuperästä, jakavat näkemyksiään Google-hakutoiminnasta ja henkilökohtaisia pohdintojaan.
2. Pyydä ryhmäkeskustelun jälkeen yhtä henkilöä kustakin ryhmästä jakamaan oivalluksia tai mielenkiintoisia kohtia keskustelustaan suuremmalle ryhmälle.

Yhteyksien rakentaminen empatian avulla - Yksityiskohdat

Jaettu verkko

xx:xx | 7'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat jakavat syynsä työskennellä maahanmuuttajien ja pakolaisten kanssa muodostaen yhteisen tarkoituksen alkuperäisen verkon. Tämä toiminta yhdistää kaikki yhteisen päämäärän ympärillä ja luo pohjan syvemmälle ymmärrykselle ja yhteydelle.

MATERIAALIT

- Lankapallo

OHJEET

1. Aloita pitämällä kiinni lankakerran päästä ja kerro yksi syy, miksi sinun on tärkeää keskustella tai olla yhteydessä eri maista tuleviin maahanmuuttajiin ja pakolaisiin, kuten: "Haluan elää rauhassa uudessa kotimaassani. Voisin työskennellä heidän kanssaan tiimissä"
2. Heitä lanka jollekin ympyrän poikki pitäen silti kiinni päästäsi.
3. Henkilö, joka ottaa kiinni langan, jakaa syynsä, pitää kiinni päästään ja heittää sen jollekin toiselle.
4. Jatka kunnes kaikki ovat osallistuneet ja muodostavat näkyvän verkon yhteisen tarkoituksen.
5. Päättää toiminta sanomalla: "Katso, kuinka samanlaiset tarkoitukset yhdistävät meitä - tämä on perusta sille, miksi olemme täällä."

Jaettu heijastus

xx:xx | 7'

Sisällön kuvaus:

Ryhmä pohtii tunteita ja oivalluksia, joita he ovat saaneet paljastaessaan ennakkoluuloja työpajan aikana. Nämä pohdiskelut auttavat syventämään heidän yhteyttään ja antavat heille mahdollisuuden ymmärtää toistensa kokemuksia ja ideoita.

MATERIAALIT

- Lankapallo

OHJEET

1. Pyydä osallistujia aloittamaan kierros pohtimalla yhtä itselleen tärkeää oivallusta tai tunnetta, jonka tämä työpaja herätti heissä - jotain, joka innostaa heitä kehittymään tai luomaan syvempää yhteyttä muihin. Esimerkiksi: "Tajusin, kuinka helppoa on arvioida jotakuta tiedostamatta omien ennakkoluulojeni perusteella."
2. Heitä lanka toiselle osallistujalle, joka sitten jakaa heijastuksensa, pitää kiinni langan päästään ja heitä se uudelleen.
3. Kannusta syvempään pohdiskeluun, kuten: "Kuinka tämä oivallus vaikuttaa siihen, miten aiot työskennellä maahanmuuttajien kanssa tulevaisuudessa?". Jatka prosessia, kunnes kaikki ovat jakaneet.
4. Päättää toiminta sanomalla: "Katso, kuinka heijastuksemme ovat kudoneet meidät lähemmäksi toisiamme. Tämä verkko edustaa paitsi yhteyksiä, jotka meillä on tarkoituksessamme, myös saamiamme henkilökohtaisia oivalluksia, jotka ohjaavat tulevia toimiamme siirtolaisten ja pakolaisten kanssa."

Yhteisen pohjan vahvistaminen

xx:xx | 4'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat jakavat yhden tietyn huomion tai toiminnon, jota he soveltavat työssään siirtolaisten ja pakolaisten kanssa, mikä vahvistaa työpajan käytännön ja myönteisiä vaikutuksia. Tämä kierros antaa osallistujille mahdollisuuden sitoutua toimiviin vaiheisiin.

MATERIAALIT

- Kynä ja paperi

OHJEET

1. Pyydä jokaista osallistujaa jakamaan yksi opittu asia, jonka he voivat soveltaa työssään siirtolaisia ja pakolaisia tukien. Kannusta heitä esittämään konkreettisia toimintatavoitteita, kuten: 'Aion kiinnittää enemmän huomiota omiin tiedostamattomiin ennakkoluuloihini vuorovaikutustilanteissa.'
2. Kun kaikki ovat jakaneet, tee lyhyt yhteenveto toiminnan tarkoituksesta: "Olemme luoneet verkon yhteisen tarkoituksen, pohdinnan ja toimintaan sitoutumisen."
3. Lopuksi korosta, miten nämä yhteydet vahvistavat ryhmän kokonaisuutta:
4. "Yhteinen tarkoituksemme, yhteiset pohdiskelumme ja toimintamme yhdistävät meitä. Tämä verkosto edustaa sitä voimaa, joka syntyy, kun toimimme yhdessä."

Luottamuksen rakentaminen ja päättäminen - Yksityiskohdat

Sitoutuminen muutokseen

xx:xx | 4'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat pohtivat ja kirjoittavat muistiin yhden toimivan sitoumuksen haastaakseen ennakkoluuloja ja edistääkseen osallisuutta. Tämä auttaa osallistujia ottamaan vastuun henkilökohtaisesta kehityksestään ja kasvustaan tällä alueella.

MATERIAALIT

- Kyniä ja paperia

OHJEET

1. Pyydä osallistujia pohtimaan yhtä henkilökohtaista tai ammatillista sitoumusta, jonka he haluavat tehdä, haastaakseen ennakkoluuloja ja edistääkseen osallisuutta.
2. Kannusta heitä miettimään tiettyjä, toimivia toimia, joihin he voivat ryhtyä (esim. "Tunnen enemmän tiedostamattomista harhoista päätöksenteossani").
3. Pyydä jokaista osallistujaa kirjoittamaan sitoumuksensa paperille.

Tarran tuki

xx:xx | 3'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat jakavat sitoumuksensa ryhmälleen, ja muut kiinnittävät sitoumukseen tukevia tarroja. Tämä toiminta edistää solidaarisuutta ja auttaa rakentamaan yhteisöllisyyden tunnetta ja keskinäistä rohkaisua ryhmässä.

MATERIAALIT

- Tarrat
- A4 arkkia

OHJEET

1. Kun jokainen on kirjoittanut sitoumuksensa A4-paperille, he jakavat sen ryhmälleen (tai jollekin muulle henkilölle, jos ryhmä on suuri).
2. Siellä on laatikko, jossa on paljon tarroja, ihmiset voivat ottaa niin monta kuin haluavat ja tarvitsevat.
3. Kun jokainen jakaa, hänen pöytätoverinsa tai toinen henkilö kiinnittää paperille yhden tukevan tarran, joka symboloi sopimusta ja rohkaisua.
4. Kun kaikki ryhmän jäsenet ovat lisänneet tarroja toistensa sitoumuksiin, pyydä osallistujia siirtymään muihin pöytiin ja lisäämään muita tukevia tarroja muiden ryhmien sitoumuksiin.
5. Tämä edistää ryhmien välistä tukea ja lisää solidaarisuutta työpajan sisällä.

Yksi Takeaway

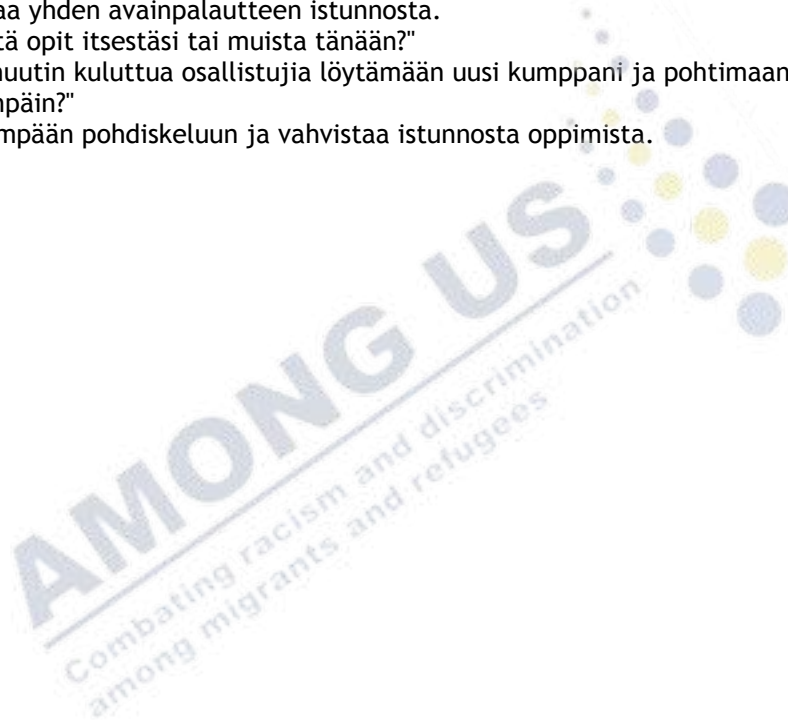
xx:xx | 4'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat kävelevät ympyrässä, pysähtyvät ohjeen mukaan ja muodostavat parin jonkun kanssa jakamaan yhden istunnon tärkeimmän oivalluksen. Tämä antaa heille mahdollisuuden pohtia oppimaansa ja miettiä, miten voivat soveltaa sitä tulevassa työssään.

OHJEET

1. Pyydä osallistujia kävelemään ympyrässä.
2. Kun ohjaaja sanoo "STOP", osallistujat muodostavat parin lähimmän henkilön kanssa.
3. Jokainen henkilö jakaa yhden avainpalautteen istunnosta.
4. Pohdi kysymystä: "Mitä opit itsestäsi tai muista tänään?"
5. Pyydä muutaman minuutin kuluttua osallistujia löytämään uusi kumppani ja pohtimaan: "Mitä aiot tehdä eri tavalla työssäsi eteenpäin?"
6. Tämä rohkaisee syvempään pohdiskeluun ja vahvistaa istunnosta oppimista.

Loppu

Palaute

xx:xx | 5'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat antavat palautetta koulutuksesta monisteen pohjalta. Tämä auttaa keräämään heidän mielipiteitään siitä, mikä oli vaikuttavaa, mistä he nauttivat, ja kaikista parannettavista kohdista, mikä varmistaa koulutusohjelman jatkuvan kehittämisen.

MATERIAALIT

- Post-it-lappuja samalla värillä
- Kynä ja lyijykynät
- fläppitaulu

OHJEET

1. Tarjoa Post-it-muistiinpanoja ja kyniä kaikille.
2. Aseta valkotaulu ja käännä se ympäri, jotta osallistujat eivät näe sitä.
3. Pyydä osallistujia kirjoittamaan palautetta Post-it-muistiinpanoista:
  - Plus (+): Mikä toimi hyvin tai mistä pidit.
  - Delta (Δ): parannusehdotuksia tai mikä ei toiminut hyvin.
4. Anna osallistujille aikaa liittää muistiinpanonsa taululle.
5. Kerää lopuksi Post-it-muistiinpanot ja tarkista palaute tulevaa parantamista varten

Loppuhuomautukset

xx:xx | 2'

Sisällön kuvaus:

Ohjaaja kiittää osallistujia heidän aktiivisesta osallistumisestaan, arvostaa heidän avoimuuttaan ja tiivistää istunnon aikana käsitellyt keskeiset kohdat. Tämä sulkee ja asettaa sävyn tulevia istuntoja varten.

OHJEET

1. Kiitä osallistujia rohkeudesta, avoimuudesta ja halusta osallistua koulutukseen.
2. Tee yhteenveto istunnon tärkeimmistä huomioista ja korosta heidän roolinsa merkitystä siirtolaisten ja pakolaisten kannalta merkityksellisen muutoksen aikaansaamisessa.
3. Aseta lava seuraavaa istuntoa varten, jolloin osallistujat tuntevat onnistumisen ja odotuksen.

Moduuli 4 "Suosituksia siirtolaisten ja pakolaisten parissa työskenteleville henkilökunnalle ja vapaaehtoisille"

Istunnon 2 tavoite:

Yleinen tavoite: Varmentaa osallistujat käytännön työkaluilla ennakoluulojen muuttamiseen, syrjinnän tunnistamiseen ja vastaamiseen. Koulutuksen tavoitteena on edistää osallistavia yhteisöjä ja työpaikkoja auttamalla osallistujia ymmärtämään ja tunnistamaan ennakoluuloja sekä käsittelemään syrjivää käyttäytymistä. Samalla vahvistetaan empatiaa, kulttuurista tietoisuutta ja avointa vuoropuhelua positiivisen muutoksen luomiseksi työyhteisöissä ja laajemmin yhteiskunnassa.

- Aloita jäänmurtotehtävällä aktivoiaksesi osallistujia ja valmistaaksesi heitä käsittelemään haastavampia aiheita.
- Tarjoa käytännön työkaluja ja strategioita auttamaan osallistujia voittamaan omat ennakoluulonsa.
- Opetta osallistujia lisäämään tietoisuutta ennakoluuloista työskennellessään maahanmuuttajien ja pakolaisten kanssa tai opettaessaan niitä.
- Keskity yksinkertaisten, käytännönläheisten ja helposti toteutettavien menetelmien toimittamiseen tosielämän sovelluksiin.
- Selitä, kuinka osallistujat voivat jakaa näitä työkaluja muiden kanssa edistääkseen osallistavaa ympäristöä yhteisöissään.

Sisällysluettelo: Istunto 2: Harhojen voittaminen ja tietoisuuden opettaminen

Aika	Min	Otsikko	Kuvausvaihtoehto	Materiaalit
xx:xx	10'	Tervetuloa & Jäänmurtaja	Aloita lämpimällä tervetulotoivotuksella ja esitele istunnon tavoitteet. Sitten ryhdytään jäänmurtotehtäviin, jotka edistävät vuorovaikutusta ja rentouttavat ilmapiiriä.	- Nimilaput, jäänmurtajan ohjeet, kynät - Jäänmurtajasta riippuen
xx:xx	10'	Transforming Bias: Käytännön kasvustrategiat	Esitele käytännön strategioita ennakkoluulojen voittamiseksi, itsetietoisuuden ja ennakoin kasvuun korostamiseksi. Keskustele menetelmistä, joilla voit tunnistaa ja kohdata harhoja jokapäiväisissä tilanteissa.	- Lehtiötaulu, mielipidekortit, sidekalvot - Skenaariokortit - Kynä, paperi
xx:xx	12'	Muutoksen opettaminen: Syrjintätietoisuus	Opeta osallistujia tunnistamaan ja käsittelemään syrjintää. Osallistu skenaariopohjaiseen toimintaan syventääksesi ymmärrystä siitä, miten syrjintä toimii.	- Tapaustutkimusesimerkkejä, laskentataulukoita, fläppitaulu, merkit - Lehtiötaulu, monisteet, kyniä, paperia
xx:xx	5'	Tauko	Lyhyt tauko osallistujille rentoutua ja pohtia tähän mennessä jaettua sisältöä.	Välipaloja, juomia
xx:xx	12'	Toimenpiteet: Syrjintään vastaaminen tällä hetkellä	Keskity reagoimaan vakuuttavasti syrjintään. Osallistujat harjoittelevat vakuuttavaa viestintää haastaakseen syrjiviä huomautuksia ja käyttäytymistä tosielämän tilanteissa.	- Lehtiötaulu, painetut skenaariokortit, tussit - Anteeksipyyntö kehyksen monisteet, fläppitaulu, tussit
xx:xx	8'	Palaute ja sulkeminen	Suorita lyhyt palauteistunto käyttämällä 3-2-1-tekniikkaa, jossa pohditaan oppimista, koettuja haasteita ja kehittämiskohteita. Kiitä osallistujia heidän aktiivisesta osallistumisestaan ja tee yhteenveto istunnon keskeisimmistä sisällöistä.	Pienet paperiarkit, kynät tai tussit

Tervetuloa & Jäänmurtaja

xx:xx	3'	Tervetuloa ja esittely	Tervehdi osallistujia, kiitos osallistumisesta ja esittele lyhyesti koulutuksen tarkoitus. Jaa projektin visio ja innostus e-kirjan tuloksista.	Lehtiötaulu, pyöreät kortit numeroilla
xx:xx	8'	Jäänmurtaja	Ota osallistujat mukaan jäänmurtajatoimintaan vuorovaikutuksen ja mukavuuden edistämiseksi.	Jäänmurtajasta riippuen

Transforming Bias: Käytännön kasvustrategiat

xx:xx	12'	Aktiivinen kuuntelu	Esittele kulttuurista tietoisuutta ja opeta aktiivista kuuntelua vähentämään ennakkoluuloja. Osallistujat harjoittelevat kuuntelua ilman tuomitsemista.	Lehtiötaulu, mielipidekortit, sidekalvot
xx:xx	12'	Empatian rakentaminen	Määrittele empatia ja ota osallistujat mukaan kävelylle pohtimaan syrjäytyneiden yksilöiden, kuten siirtolaisten ja pakolaisten, kohtaamia haasteita.	Skenaariokortteja, ohjaavia kysymyksiä
xx:xx	12'	Kulttuuritietoisuuden kehittäminen	Määrittele kulttuuritietoisuus ja osallistu nopeaan "Kaksi totuutta ja myytti" -peliin pohtiaksesi eri kulttuureista tehtyjä oletuksia.	Kynä, paperi

Muutoksen opettaminen: Syrjintätietoisuus

xx:xx	12'	Driscoll heijastava malli	Esittele Driscoll-malli puolueellisuudesta tiedostamiseksi ja käytä sitä harhaan liittyvien skenaarioiden analysointiin auttamalla osallistujia pohtimaan toimintaansa.	Tapaustutkimusesimerkkejä, laskentataulukoita, fläppitaulu, merkit
xx:xx	10'	Avoimen vuoropuhelun ja palautteen kannustaminen	Opeta avoimen vuoropuhelun ja palautteen tärkeys puolueellisuuden käsittelemiseksi. Osallistujat harjoittelevat kunnioittavan palautteen antamista ja vastaanottamista.	Lehtiötaulu, monisteet, kyniä, paperia

Tauko

Toimenpiteet: Syrjintään vastaaminen tällä hetkellä

xx:xx	12'	Reagoi itsevarmasti	Opeta itsevarma kommunikaatio syrjintään reagoimiseksi. Osallistujat vastaavat roolileikkeinä syrjiviin huomautuksiin tosielämän skenaarioissa.	Lehtiötaulu, painetut skenaariokortit, tussit
xx:xx	8'	Omien virheidemme korjaaminen	Selitä, miten virheet hyväksytään ja syrjivät toimet korjataan. Osallistujat harjoittelevat anteeksipyyntöjen tekemistä ja omien virheidensä korjaamista käyttäen opittuja kehystapoja.	Anteeksipyyntöjen kehysten monisteet, fläppitaulu, tussit

Palaute ja sulkeminen

xx:xx	8'	Palaute	Pyydä osallistujia antamaan palautetta istunnosta käyttämällä 3-2-1-tekniikkaa pohtimaan oppimistaan, haasteitaan ja kehittämiskohteitaan.	Pienet paperiarkit, kynät tai tussit
xx:xx	2'	Loppuhuomautukset	Kiitä osallistujia heidän osallistumisestaan toimintaan ja tee yhteenveto istunnon tärkeimmistä kohdista.	Ei mitään

KOKO KESTO: 90 minuuttia

Tervetuloa, Johdanto ja Jäänmurtaja - Yksityiskohdat

Tervetuloa

xx:xx | 2'

Sisällön kuvaus:

Aloita toivottamalla osallistujat tervetulleiksi ja tunnustamalla heidän ponnistelunsa. Tämä luo positiivisen ja kannustavan ilmapiirin. Tee tervetulotoivotuksen jälkeen lyhyt yhteenveto aiemmasta puolueettomuutta koskevasta koulutuksesta muistuttaaksesi osallistujia heidän edistymisestään ja korostaaksesi, että tämä istunto rakentuu tälle perustalle.

MATERIAALIT

- Lehtiötaulu, jossa on tervetulotoivotusviesti, kuten "Tervetuloa ja hienoa työtä!"

OHJEET

1. **Lämpimästi tervetuloa:** "Tervetuloa kaikki! On hienoa nähdä teidät kaikki taas. Tiedät jo kuinka tunnistaa ennakoasenteenne, ja tänään opimme, kuinka voit voittaa sen."
2. **Tunnusta heidän edistymisensä:** "Tunnistamalla omat ennakkoluulosi olet jo ottanut tehokkaan askeleen kohti osallistavampien ympäristöjen luomista. Olemme ylpeitä tähän mennessä tekemästäsi työstä."
3. **Siirtyminen yhteenvetoon ja seuraavaan vaiheeseen:** "Nyt otamme tämän tietoisuuden ja keskitymme siihen, miten se muutetaan positiiviseksi toiminnaksi. Sukellaan seuraavaan vaiheeseen, jossa muutamme tietoisuutemme osallistaviksi käyttäytymismalleiksi ja todellisiksi strategioiksi."

Johdanto

xx:xx | 3'

Sisällön kuvaus:

Esittele lämpimän vastaanoton jälkeen tämän päivän istunnon kolme ydintavoitetta. Tässä osiossa hahmotellaan selkeästi, mitä osallistujat hyötyvät ja miten se auttaa heitä tulevaisuudessa. On tärkeää osoittaa, että tämä koulutus varustaa heidät työkaluilla ja strategioilla, joita he tarvitsevat reagoidakseen tehokkaasti harhaan ja syrjintään.

MATERIAALIT

- Lehtiötaulu, jossa on luettelo kolmesta päätavoitteesta (harhaanjohtamisen muuttaminen, syrjintään reagoiminen, muutoksen opettaminen)

OHJEET

1. **Esittele tavoitteet:**
Muuta bias inklusioksi - Opimme kääntämään epäreilut ajatukset reiluiksi ja ystävällisiksi teoiksi.
Opetta syrjinnästä - Etsimme tapoja selittää, miksi syrjintä on väärin ja miten se lopetetaan.
Vastaa syrjintään - Harjoittelemme, miten reagoidaan, kun näemme tai koemme epäoikeudenmukaista kohtelua.
2. **Anna kullekin tavoitteelle konteksti:** "Ensin tarjoamme sinulle työkaluja, joilla voit muuttaa ennakkoluulon osallistavammiksi toimiksi. Seuraavaksi tarjoamme sinulle strategioita, joilla voit opettaa

muille syrjinnästä ja luoda oppimisen ilmapiirin. Lopuksi keskustelemme siitä, kuinka käsitellä syrjiviä tapauksia reaaliajassa, jotta voit reagoida luottavaisesti tilanteen ilmaantuessa."

3. **Vahvista näiden tavoitteiden arvoa:** "Tämän istunnon loppuun mennessä tunnet voivansa luoda osallistavampia ympäristöjä yhteisöihisi ja työpaikoillesi. Lähdit konkreettisilla strategioilla, joilla on todellinen vaikutus."

Jäänmurtaja

xx:xx | X'

Sisällön kuvaus:

Istunnon alussa on tärkeää asettaa positiivinen ja mukava sävy. Valitse vähintään yksi jäänmurtajatoiminto luettelosta. On tärkeää, että kouluttaja analysoi osallistujat ja ottaa huomioon ryhmän kontekstin valitakseen sopivimman jäänmurtajatoiminnan. Tämä auttaa osallistujia tuntemaan olonsa kotoisammaksi, edistämään yhteyden tunnetta ja luomaan kutsuvan ilmapiirin kaikille.

VAIHTOEHTO 1: "Yhteinen peruste"

Aktiviteetin tarkoitus: Ota selvää, että meillä yksilöinä on paljon enemmän yhteistä kuin uskommekaan. Jos käytämme aikaa yhteydenpitoon muiden kanssa, voimme tunnistaa nämä yhteiset yhteydet ja uskomukset.

MATERIAALIT

- fläppitaulu
- Merkit

OHJEET

1. Jaa osallistujat pareiksi tai pieniin ryhmiin.
2. Pyydä jokaista ryhmää löytämään vähintään 3 asiaa, jotka heillä on yhteistä (esim. harrastukset, arvot, kokemukset).
3. Pyydä 5-7 minuutin kuluttua ryhmiä jakamaan yksi tai kaksi yhteistä asiaa kaikkien kanssa.
4. Kirjoita jaetut pisteet muistiin taululle tai fläppitaululle, kun niitä jaetaan.
5. Korosta sitä, että meillä kaikilla on yhteinen perusta, kuten yhteydet, uskomukset ja tarkoitukset.

VAIHTOEHTO 2: "Marshmallow Challenge" (15-20 minuuttia)

MATERIAALIT:

- 20 spagettitikkua
- 1 metri teippiä
- 1 metri lankaa
- 1 vaahtokarkki

OHJEET

1. Jokaisen joukkueen tulee rakentaa vapaasti seisova rakenne käyttämällä vain mukana toimitettuja materiaaleja: 20 spagettitikkua, 1 metri teippiä, 1 metri narua ja 1 vaahtokarkki.
2. Rakenteen tulee tukea vaahtokarkkeja päällä. Vaahtokarkkeja ei voi muuttaa millään tavalla.
3. Rakenteen tulee olla vapaasti seisova, eli sitä ei voi tukea millään muulla kuin toimitetuilla materiaaleilla.
4. Joukkueilla on **10** minuuttia niiden rakenteen rakentamiseen.
5. Kun aika on kulunut, ryhmien on lopetettava rakentaminen välittömästi.
6. Rakenne mitataan vaahtokarkin pohjasta yläosaan korkeuden määrittämiseksi.

7. Korkein rakenne, joka voi tukea vaahtokarkkeja, voittaa.

VAIHTOEHTO 3: Musiikki ja keskustelut

Kesto: 10-15 minuuttia

Osallistujat: Mikä tahansa numero

Materiaalit: Musiikkisoitin

Ohjeet:

1. **Käynnistä Musiikki** - Kaikki osallistujat kävelevät ympäri huonetta musiikin soidessa.
2. **Musiikki pysähtyy** - Kun musiikki loppuu, lähimmästä tulee hänen kumppaninsa.
3. **Minuutin keskustelu** - Jokainen pari kysyy ja vastaa yhteen alla olevista kysymyksistä.
4. **Musiikki jatkuu** - Peli jatkuu ja osallistujat löytävät uusia kumppaneita, kun musiikki taas pysähtyy.
5. **Toistaa** - Jatka pelaamista, kunnes kaikki ovat puhuneet useille ihmisille.

Kysymyksiä: (Joka kerta kun musiikki loppuu, käytä seuraavaa kysymystä järjestyksessä.)

- Mikä on lempitoimintasi vapaa-ajalla?
- Jos saisit matkustaa minne tahansa, minne matkustaisit ja miksi?
- Mikä on yksi hauska fakta itsestäsi, jota useimmat ihmiset eivät tiedä?
- Jos saisit syödä illallista minkä tahansa kuuluisan henkilön kanssa, joko kuolleena tai elävänä, kuka se olisi?
- Mikä on paras neuvo, jonka olet koskaan saanut?
- Mikä on yksi asia, josta olet todella intohimoinen?
- Jos voittaisit lotossa tänään, mikä olisi ensimmäinen asia, jonka tekisit?
- Mikä on suosikki lapsuusmuistosi?
- Jos saisit olla mikä tahansa supervoima, mikä se olisi ja miksi?

Mikä on yksi asia, jonka haluaisit oppia tai kokeilla tänä vuonna?

VAIHTOEHTO 4: "Ihmisen bingo"

Toiminnan tarkoitus: Kannusta osallistujia olemaan vuorovaikutuksessa, oppimaan mielenkiintoisia faktoja toisistaan ja murtamaan jäätä hausalla ja mukaansatempaavalla tavalla.

MATERIAALIT:

- Ihmisbingo, joilla on erilaisia ominaisuuksia, kokemuksia tai piirteitä.
- Kynät tai tussit jokaiselle osallistujalle.

OHJEET:

1. Jaa ihmisbingo-arkki jokaiselle osallistujalle.
2. Ohjaa osallistujia liikkumaan huoneessa ja etsimään ihmisiä, jotka täyttävät heidän bingoarkilleen merkityt kriteerit. Sääntönä on, että jokainen osallistuja saa merkitä toisen nimen vain yhden kerran - sama henkilö ei voi merkitä useampaan kohtaan. Toiminnan tavoitteena on löytää vähintään 6 sopivaa henkilöä, kun osallistujia on 10 tai vähemmän, tai vähintään 9 henkilöä, jos osallistujia on yli 10.
3. Mainitse, että on tärkeää tietää kysytyt tiedot (esim. arkin soluissa lukee "henkilö, jolla on lemmikki", kun löydät henkilön, sinun tulee myös kysyä, mikä lemmikki ja lemmikin nimi)
4. Tavoitteena on täydentää koko rivi, sarake tai vinoviiva (tai täyttää koko arkki käytettävissä olevan ajan mukaan).
5. Kun joku saavuttaa Bingen, hänen pitäisi kutsua se ulos. Jatka pelaamista, kunnes useat ihmiset ovat voittaneet tai tietyn ajan.
6. Kokoa ryhmä ja keskustele mielenkiintoisista asioista, joita he oppivat toisistaan.
7. Korosta yhteyden arvoa ja sitä, kuinka jaetut kokemukset auttavat rakentamaan suhteita.

Transforming Bias: Käytännön kasvustrategiat - Yksityiskohdat

Aktiivinen kuuntelu

xx:xx | 20'

Sisällön kuvaus:

Selitä, mitä kulttuuritietoisuus tarkoittaa. Kerro, että se tietoisuutta siitä, kuinka kulttuurierot vaikuttavat ihmisten käyttäytymiseen ja kommunikointiin. Korosta, että kulttuuritietoisuuden kehittäminen auttaa ihmisiä tunnistamaan omat ennakkoluulonsa ja parantamaan vuorovaikutustaitojaan. Harjoittele tätä lyhyessä 'Kuuntelemme, emme tuomitse' -toiminnassa, jossa osallistujat harjoittelevat aktiivista kuuntelua ja omien ennakkoluulojensa kohtaamista.

MATERIAALIT

- A fläppitaulu näyttää 4 aktiivisen kuuntelun vaihetta.
- Mieli-pidekortit vahvoilla tai äärimmäisillä lausunnoilla.

OHJEET

1. Selitä aktiivinen kuuntelu ja miksi se auttaa vähentämään harhaa. Kerro osallistujille, että aktiivinen kuuntelu tarkoittaa muutakin kuin kuulemistä. Se tarkoittaa todella kiinnittämistä siihen, mitä puhuja ajattelee ja tuntee. Sanoa: "Aktiivinen kuuntelu tarkoittaa, että et vain kuule, mitä joku sanoo, vaan myös keskityt hänen ajatuksiinsa ja tunteisiinsa. Se tekee keskustelusta reilua ja kaksisuuntaista. Aktiivinen kuuntelu auttaa poistamaan ennakkoluuloja, koska se auttaa ihmisiä ymmärtämään muita paremmin. Kuuntelemalla huolellisesti ja uteliaasti ihmiset voivat nähdä omat ennakkoluulonsa ja lopettaa stereotyyppiä. Tämä auttaa luomaan osallistavan tilan."
2. Esittele aktiivisen kuuntelun neljä vaihetta:
  - Kiinnitä huomiota,
  - Näytä, että kuuntelet,
  - Anna palautetta (reagoi tai kommentoi),
  - Älä tuomitse.
3. Pyydä osallistujia miettimään minuutti, kuinka kotimaassaan asuvat ihmiset kuuntelevat aktiivisesti. Tämä voi olla kehonkieltä, eleitä tai sanoja (esimerkiksi nyökkääminen suostumuksen osoittamiseksi). → Kysy: "Mistä tiedämme, että joku kuuntelee meitä?"
4. Laita osallistujat pareiksi. Jokainen henkilö vuorotellen (2 minuuttia) jakaa ajatuksensa.
5. Jaa mieli-pidekortteja. Jokaisella kortilla on vahva, äärimmäinen tai kiistanalainen mieli-pide (esimerkiksi poliittinen tai sosiaalinen näkemys).
6. Vaihda kumppaneita. Toinen henkilö on puhuja ja toinen kuuntelija.
7. Puhuja lukee korttinsa ja puhuu mieli-piteestään 1 minuutin ajan.
8. Kuuntelija vain kuuntelee ja osoittaa aktiivista kuuntelua (kuten edelliseltä kumppanilta on opittu).
9. Kuuntelija tekee sitten yhteenvedon kuulemastaan 30 sekunnissa. He eivät voi sanoa omaa mieli-pidettään tai tuomita.
10. Vaihda rooleja ja toista toisella kortilla.
11. Paljasta, että mieli-piteet olivat tarkoituksella vahvoja tai äärimmäisiä. Kysy:
  - Miltä tuntui kuunnella tuomitsematta?
  - Kuinka pysyt keskittyneenä viestiin, vaikka olisit eri mieltä?

Muista sovittaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Empatian rakentaminen

xx:xx | X'

Sisällön kuvaus: Opeta osallistujat empatiaan määrittelemällä se kyvyksi ymmärtää ja jakaa muiden tunteita. Korosta, kuinka empatia vähentää ennakkoluuloja, parantaa viestintää ja edistää osallisuutta. Käytä koskettavia esimerkkejä, kuten pakolaisen eristyneisyyden tunteen ymmärtämistä. Empatian kehittämiseksi osallistumme lyhyeen aktiviteettiin ”Empatiakävely”, jossa osallistujat pohtivat maahanmuuttajien ja eri kulttuureista tulevien ihmisten kohtaamia haasteita, astuen eteenpäin tai taaksepäin sen mukaan, miten he kokisivat tietyt tilanteet.

MATERIAALIT

- Kortit maahanmuuttajaprofiileilla

OHJEET

1. Määrittele empatia: *”Empatia on kykyä ymmärtää ja jakaa muiden tunteita. Kyse ei ole vain säälimisestä jotakuta kohtaan; kyse on yhteyden muodostamisesta heidän tunteisiinsa ja kokemuksiinsa”*, ja korostaa joka auttaa vähentämään ennakkoluuloja ja parantaa viestintää.
2. Mainitse, että on olemassa joitakin keskeisiä heijastuskysymyksiä, jotka meidän tulee kysyä itseltämme empatiaa rakentaessamme:
  - Mitä tämä henkilö kokee juuri nyt?
  - Miltä minusta tuntuisi, jos olisin heidän asemassaan?
  - Kuuntelenko tuomitsematta?
  - Mitä tiedän heidän taustastaan ja kokemuksistaan?
  - Kuinka voin näyttää välittäväni?
3. **Elämän kisaharjoitus:**
4. Jaa jokaiselle osallistujalle kortti, jossa on siirtolaisen profiili. Selitä, että jokaisen tulee lukea huolellisesti omansa. Nämä roolit esittävät erilaisia kokemuksia, joita ihmiset voivat kohdata siirtolaisina, pakolaisina tai muista kulttuureista tulevana. Jos ryhmässäsi on jo monipuolisesti eri maista tulleita, kortteja ei tarvita - he voivat kertoa omista kokemuksistaan ja taustoistaan suoraan.

Elämän kisa

Tavoite: Tämä toiminta auttaa meitä ymmärtämään, kuinka erilaiset elämäntilanteet tuovat ihmisille etuja tai haasteita ja aiheuttavat sen seurauksena eriarvoisuutta.

Ohjeet:

1. Jono: Kaikki seisovat suorassa linjassa vierekkäin.
2. Kuuntele lausunnot: Valmentaja lukee lauseet ”Ota 2 askelta eteenpäin, jos...” (katso ehdotuksia)
3. Siirry eteenpäin tai pysy: Jos väite koskee sinua, astu eteenpäin. Jos ei, pysy siellä missä olet.
4. Katso ympärillesi: Katso lopussa, missä kaikki seisovat. Jotkut ovat kaukana edellä ja toiset jäljessä.
5. Keskustele: Anna osallistujien pohtia kokemuksiaan. Esitä seuraavat kysymykset: ”Miltä tuntui siirtyä eteenpäin tai pysyä takana?”, ”Mitä opit muiden erilaisista kokemuksista?”, ”Kuinka empatia auttaa meitä ymmärtämään toisiamme paremmin?” Keskustele siitä, mitä tämä harjoituksen tulos tarkoittaa.

Oppitunti:

Tämä harjoitus havainnollistaa, että emme kaikki aloita elämää samalta lähtöviivalta. Joillakin on enemmän etuoikeuksia, kun taas toisten on ponnistettava huomattavasti enemmän saman tavoitteen saavuttamiseksi. Se auttaa meitä ymmärtämään oikeudenmukaisuuden ja etuoikeuksien merkitystä sekä sitä, miten voimme paremmin tukea toisiamme.

Ehdotetut lausunnot:

Ota kaksi askelta eteenpäin, jos

- vanhempasi ovat edelleen naimisissa
- jos kasvoit isähahmon kanssa kotona
- jos voit nähdä perhettäsi aina kun siltä tuntuu
- jos sinulla on pääsy yksityiseen koulutukseen tai hyvään kouluun
- jos ei tarvitsisi maksaa hyvästä koulutuksesta
- jos saisit vapaasti valita mihin kouluun haluat mennä tai mennä kouluun ollenkaan
- jos sinulla oli mahdollisuus saada tutorointia, jos sinulla oli ongelmia koulussa
- jos sinun ei koskaan tarvinnut huolehtia siitä, mistä seuraava ateriasi tulee
- jos sinun ei tarvinnut auttaa vanhempiasi tai perhettäsi laskujen maksamisessa
- jos saisit vapaasti sanoa, mitä sinulla oli mielessä tai mikä sinua vaivasi
- jos sinulla on oikeus liikkua maan sisällä haluamallasi tavalla
- jos sinulla on oikeus asua missä haluat
- jos löydät helposti asunnon
- jos asut valitsemiesi ihmisten kanssa
- jos sinulla on tilaa itsellesi
- jos sinulla on kansalaisuus etkä ole kansalaisuudeton
- jos sinulla on tunnustetun pakolaisen asema tai jos sinulla on laillisesti turvattu oleskelu täällä, eli sinun ei tarvitse pelätä karkottamista
- jos sinulla on oikeus työskennellä täällä
- jos sinulla on samat sosiaalietuudet kuin paikallisilla
- jos sinulla on pääsy kaikkiin terveydenhuoltojärjestelmän palveluihin
- jos voit tuoda perheesi sinne, missä asut
- jos voit ilman ongelmia palaa entiseen kotiisi ja vieraile perheen ja ystävien luona
- jos voit vapaasti mennä naimisiin, kenen kanssa haluat
- jos sinulla on varaa syödä mukavassa ravintolassa kerran viikossa

Oppitunti:

Tämä harjoitus havainnollistaa, että emme kaikki aloita elämää samalta lähtöviivalta. Se auttaa meitä ymmärtämään oikeudenmukaisuuden, etuoikeuksien ja toisiamme tukemisen merkitystä. Harjoitus kuvaa elämän todellisuutta ja mahdollisuuksiemme erilaisuutta, sekä osoittaa miten systeminen eriarvoisuus toimii käytännössä.

Oppimisen ydin: Nämä erot eivät kerro sinusta henkilönä - ne eivät liity päätöksiisi, ansioihisi tai arvoosi. Ne kertovat vain, että jotkut saavat elämässä etulyöntiaseman syntymästä asti perheensä, kasvuympäristönsä ja ympäröivien olosuhteiden kautta.

Muista: Kun monet meistä joutuvat aloittamaan elämänpilailun huonommasta asemasta, on tärkeää ymmärtää, että kaikkien on silti juostava sama matka - vain erilaisin edellytyksin.

Inspiroitunut seuraavasta videosta:

[Sosiaalinen epätasa-arvo selittyy 100 dollarin kilpailussa - katso loppuun asti. Kiitos. - YouTube](#)

Muista sovittaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Kulttuuritietoisuuden kehittäminen

xx:xx | X'

Sisällön kuvaus: Esittele osallistujat kulttuuritietoisuuteen selittämällä sitä kykynä tunnistaa ja ymmärtää, miten kulttuurierot vaikuttavat kommunikaatioon ja käyttäytymiseen. Näytä, kuinka kulttuuritietoisuus auttaa luomaan osallistavia ympäristöjä, vähentämään väärinkäsityksiä ja rakentamaan vahvempia suhteita eri taustoista tulevien ihmisten välille. Käytä yksinkertaisia esimerkkejä, kuten kuinka tervehdykset vaihtelevat kulttuurien välillä. Kulttuuritietoisuuden harjoittamiseksi pelaamme pikapeliä "Kaksi totuutta ja myytti", jossa osallistujat jakavat kulttuurikäytäntöjä ja myyttejä pohtiakseen oletuksia, joita teemme muista omien kokemustemme perusteella.

MATERIAALIT

- Solmiomuotoinen malli
- Leikkeet
- Kynä ja paperi

OHJEET

1. Dhyvä kulttuuritietoisuus: *"Kulttuuritietoisuus on sen tunnistamista ja ymmärtämistä, kuinka kulttuurierot vaikuttavat kommunikoimiseen ja käyttäytymiseen."*
2. Selitä, miksi kulttuuritietoisuus on tärkeää: *"Se auttaa luomaan osallistavampia ja rauhallisempia yhteisöjä ja rakentaa parempia suhteita siirtolaisten, pakolaisten ja eri kulttuureista tulevien ihmisten välille."*
3. Selitä toiminta: *"Pelaamme peliä nimeltä "Kaksi totuutta ja myytti", jossa jaamme kulttuurisia käytäntöjä tai uskomuksia. Yksi lausunnoista on myytti tai stereotypia."*
4. Pyydä jokaista osallistujaa kirjoittamaan kolme väitettä kulttuurisesta käytännöstä tai kommunikaatiotavasta - kaksi totuutta ja yksi myytti tai stereotypia.
5. He käyttävät solmion muotoista mallia, jossa otsikko osoittaa heidän alkuperämaansa ja sen alapuolella kolme lausuntoa. He kiinnittävät solmion vaatteisiinsa klipsillä. Esimerkki Saksasta:
  - "Omalla kulttuurissani tervehdimme toisiamme kädenpuristuksella." (Totta)
  - "Omassa kulttuurissani vältämme katsekontaktia, koska se on epäkunnioittavaa." (Myytti)
  - "Omassa kulttuurissani on erittäin epäkunnioittavaa myöhästyä sovitusta tapaamisesta tai päivämäärästä." (Totta)
6. Pyydä pikakierroksella jokaista osallistujaa kertomaan kolme väitettään. Muut arvaavat, kumpi on myytti tai stereotypia. Sitten, kytkin kääntyy.
7. Kun kaikki ovat kertoneet asiasta, selitä, miksi jotkut väitteet ovat myyttejä. *"Jotkut väittämät ovat myyttejä, koska ne ovat stereotypioita. Kulttuurikäytännöt voivat olla hyvin erilaisia, jopa saman kulttuurin sisällä, ja mikä on totta yhdelle, ei välttämättä ole toiselle."*
8. Kysy ryhmältä: *"Mitä huomasit siitä, kuinka nopeasti teemme oletuksia? Miten omat kokemuksemme saattoivat muokata näitä arvioita?"*

9. Kannusta ennakkoluulotonta keskustelua kysymällä ryhmältä: 'Miten voimme olla avoimempia tavattaessamme eri taustoista tulevia ihmisiä, jotta vältetään väärinkäsityksiltä ja edistetään kunnioittavampaa vuoropuhelua?'
10. Lopeta harjoitus seuraavalla pohdinnalla: "Kun kohtaamme erilaisista taustoista tulevia ihmisiä, on tärkeää korvata nopeat arviot uteliaisuudella ja oppimisen halulla. Kysymällä, kunnioittaen erilaisuutta ja kuuntelemalla aidosti, voimme laajentaa ymmärrystämme ja avata uusia näkökulmia itsellemme."

Muista sovittaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Muutoksen opettaminen: Syrjintätietoisuus - Yksityiskohdat

Driscoll heijastava malli

xx:xx | X'

Sisällön kuvaus:

Esittelyssä Driscollin reflektiomalli, joka on sovellettu ennakkoluulotietoisuuteen, strukturoituna menetelmänä ennakkoluulojen tunnistamiseen ja käsittelemiseen. Tämän menetelmän soveltamiseksi osallistumme käytännön toimintaan "Rethink Bias with Driscoll", jossa osallistujat analysoivat harhaan liittyviä skenaarioita käyttämällä kolmea pohdittavaa kysymystä: *Mitä? Mitä siitä? Mitä nyt?*

MATERIAALIT

- Lehtiötaulu Driscoll-mallilla
- Painettuja tapaustutkimusesimerkkejä

OHJEET

1. Esittele Driscoll-malli: "Driscoll-mallissa on 3 vaihetta. Ne ovat yksinkertaisia ja auttavat sinua pohtimaan, mitä tapahtui, miltä sinusta tuntui ja mitä voit tehdä paremmin ensi kerralla."

2. Selitä vaiheet:

Mitä? (Kuvaile) = Mitä tapahtui?

- Tässä vaiheessa kuvailet tilannetta. Älä tuomitse tai selitä mitä se tarkoittaa, vaan kerro tosiasiat.
- Esimerkki: "Halusin havainnollistaa kulttuurien välisiä eroja maahanmuuttajille. Selitin, että kotimaassani, jos asuu vanhempiensa luona 26-vuotiaana, muut saattavat olettaa henkisten tai taloudellisten ongelmien olevan syynä."

Mitä? (Analysoi) = Mitkä olivat tunteet?

- Mieti nyt, miksi tilanteella on merkitystä. Mitä sinä tunsit ja mitä voit oppia siitä?
- Esimerkki: Osallistujat tunsivat olonsa järkyttyneeksi, koska he luulivat minun kutsuvan heitä henkisesti epävakaisiksi.

Mitä nyt? (Tunnista) = Mitä voin tehdä paremmin tulevaisuudessa?

- Mieti, kuinka voit parantaa seuraavalla kerralla.
- Esimerkki: Miten voisin opettaa tavalla, joka auttaa ihmisiä ymmärtämään tuntematta tuomitsemista?

3. Kun olet selittänyt vaiheet, varaa muutama minuutti osallistajien pohdintaan: "Kuinka tämä henkilö voisi opettaa tavalla, joka edistää ymmärtämistä ilman tuomitsemisen tunnetta?"

4. Kerää vastauksia ja keskustele ideoista.

5. Pyydä osallistujia muodostamaan 4 hengen ryhmiä. Jokainen ryhmä saa flashcardin, jossa on skenaario siirtolaisista tai pakolaisista.
6. Ryhmä käyttää Driscoll-mallia pohtiakseen jokaista tilannetta vastaamalla kolmeen kysymykseen
7. Esitä osallistujille ohjattuja kysymyksiä lisäkeskustelun kannustamiseksi:
  - Mitä? Kysymykset: "Mitä tapahtui?", "Mitä keskeisiä faktoja asiaan liittyy?", "Millä yksityiskohdilla on eniten merkitystä?"
  - Mitä? Kysymykset: "Miltä henkilö voi tuntea?", "Mitä vaikutusta tällä on?", "Mitä minä ajattelen siitä?"
  - Mitä nyt? Kysymykset: "Mitä olisi voitu tehdä toisin?", "Mitkä toimet voisivat haastaa ennakkoluuloja?"
8. Lopeta toiminta pohdiskelemalla: "Tämän päivän ennakoasenteidemme ja toimintamme pohtiminen voi auttaa meitä luomaan paremman tulevaisuuden, jossa kohtelemme siirtolaisia ja pakolaisia ymmärtäväisemmin ja empatiammin."

Muista sovittaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Avoimen vuoropuhelun ja palautteen kannustaminen

xx:xx | ?

Sisällön kuvaus:

Esitle osallistujille avoimen dialogin ja palautteen tärkeys puolueellisuuteen ja syrjintään puuttumisessa. Selitä, kuinka avoimen vuoropuhelun avulla ihmiset voivat kohdata ennakkoluuloja ja kuunnella muiden kokemuksia, kun taas rakentava palaute edistää henkilökohtaista kasvua. Tämän soveltamiseksi osallistujat osallistuvat "Dialogue and Feedback for Growth" -toimintaan, jossa he harjoittelevat kunnioittavan palautteen antamista ja vastaanottamista edistääkseen osallistavampaa vuorovaikutusta ja vähentääkseen ennakkoluuloja.

MATERIAALIT

- fläppitaulu
- Valmiiksi valmistetut monisteen kehotteet

OHJEET

1. Selittää: "Avoimen vuoropuhelun kautta osallistujat voivat kohdata omat ennakkoluulonsa ja syventää ymmärrystään syrjäytyneiden ryhmien, kuten maahanmuuttajien ja pakolaisten, kokemuksista. Rakentavan palautteen rohkaiseminen luo tilaa kasvuille ja oppimiselle, mikä puolestaan vähentää ennakkoluuloja ja parantaa vuorovaikutusta."
2. Esitle tärkeimmät käsitteet:
  - Open Dialogue: "Se on tila, jossa jokainen voi puhua, jakaa tunteita ja kokemuksia ilman tuomitsemista"
  - Rakentava palaute: "Se on palautetta, joka auttaa jotakuta kehittymään kunnioittavasti."
3. Kannusta osallistujia pohtimaan, kuinka palaute muokkasi heidän ajatteluaan.
4. Aloita ryhmäkeskustelu avoimen keskustelun järjestämisestä. Miten tekisit sen? Jaetaan ideoita.
5. Kerää ideoita ryhmästä ja keskustele erilaisista tavoista käydä avointa keskustelua
6. Selitä palautteen säännöt:
  - Ota aina yhteyttä suoraan henkilöön.
  - Käytä "minä"-lauseita (esim. "Minusta tuntuu..." tai "Huomasin...").
  - Anna palautetta heti, oikealla hetkellä.
  - Keskity tekoihin, älä henkilöön.
  - Pidä se positiivisena - mainitse myös, mikä meni hyvin.
  - Ole täsmällinen ja selkeä siitä, mitä voidaan parantaa.
7. Jaa osallistujat pareihin.
8. Pyydä osallistujia jakamaan tilanteita, joissa he ovat joko kokeneet ennakkoluuloja itseään kohtaan tai havainneet ennakkoluuloja muilla.

- Esimerkki: "Olin kokouksessa ja huomasin ihmisten jättävän huomiotta ideani taustani vuoksi. Tunsin itseni hylätyksi."
- 9. Kun jokainen on jakanut kokemuksensa, kumppanin tulee antaa rakentavaa palautetta noudattaen sääntöjä:
  - Tunnusta kokemus: "Ymmärrän, kuinka tilanne voi saada sinut tuntemaan olosi ulkopuolelle."
  - Ehdota parannuksia: "Ehkä ensi kerralla voit yrittää pyytää selvennystä, jos sinusta tuntuu, ettei ajatuksiasi kuulla."
  - Pidä palaute kunnioittavana ja tukevana: "Teit hyvin pysymällä rauhallisena vaikeassa tilanteessa."
- 10. Kun ensimmäinen henkilö jakaa ja saa palautetta, pyydä kumppaneita vaihtamaan rooleja.
- 11. Aktiviteetin jälkeen kokoa kaikki ryhmäreflektointiin:
  - "Miltä tuntui jakaa kokemuksesi avoimesti?"
  - "Kuinka palaute auttoi sinua ajattelemaan kokemuksiasi eri tavalla?"
  - "Kuinka voimme käyttää avointa dialogia ja palautetta vähentääksemme harhaa jokapäiväisessä elämässämme?"
- 12. Viimeinen ajatus: *"Muista, avoin dialogi ei ole vain puhumista - se on kuuntelemista, pohdiskelua ja yhdessä kasvamista. Rakentava palaute auttaa haastamaan olettamuksia ja saa kaikki tuntemaan itsensä kuulluiksi ja arvostetuiksi."*

Muista mukauttaa esimerkit omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaan.

Toimenpiteet: Syrjintään vastaaminen tällä hetkellä - Yksityiskohdat

Reagoi itsevarmasti

xx:xx | ?

Sisällön kuvaus:

Esittele, kuinka tärkeää on reagoida itsevarmasti, kun näet tai koet syrjintää. Itsevarmat vastaukset auttavat haastamaan syrjintää säilyttäen samalla kunnioituksen ja kontrollin. Selitä, että itsevarma tarkoittaa itsensä tai muiden puolustamista olematta aggressiivinen tai passiivinen. Korosta, että vakuuttavan viestinnän harjoittaminen jäseneltyjen toimintojen avulla lisää luottamusta tosielämän skenaarioihin. Tämän vahvistamiseksi "Speaking Up with Confidence" -toiminto opastaa osallistujia vastaamaan tehokkaasti syrjiviin huomautuksiin.

MATERIAALIT

- Lehtiötaulu vakuuttavilla vastaustekniikoilla
- Merkit

OHJEET

1. Johdatus aiheeseen: *"Kun näemme syrjintää, tunnemme usein epävarmuutta siitä, miten reagoida. Jotkut ihmiset ovat hiljaa konfliktien pelosta, kun taas toiset reagoivat aggressiivisesti, mikä voi kärjistää tilannetta. Tehokkaampi lähestymistapa on vakuuttava kommunikaatio - oikeudenmukaisuuden puolustaminen ja kunnioitus. Vakuuttavat vastaukset auttavat muuttamaan käyttäytymistä aiheuttamatta tarpeettomia vastakkainasettelua."*
2. Selitä myös, että joitain asioita tulee ottaa huomioon ennen tilanteen käsittelemistä:
  - Onko mahdollista, että henkilö tulee aggressiiviseksi?
  - Miten tämä tilanne vaikuttaa suhteeseeni heidän kanssaan?
  - Tuleeko katumaan, etten vastaa?
  - Tarkoitako vastaamatta jättäminen sitä, että hyväksyn toimintakommentin?
3. Siirry "Puhua luottamuksella" -toimintoon
4. Muodosta parit ja anna kullekin parille yksi skenaariokortti. Jokainen kortti on joko:
  - Uhreihin keskittyvä: henkilö saa suoraan syrjivän kommentin tai kohtelun.
  - Todistajakeskeinen: jossa henkilö näkee syrjinnän tapahtuvan jollekin toiselle.

5. Anna heille 4 minuuttia aikaa keskustella:
  - Miten reagoisit luonnollisesti?
  - Mitä huolia tai epäröintiä sinulla voi olla?
6. Esittele viisi vakuuttavaa vastaustekniikkaa (flipchart):
  - **"Minä" -lauseet:** Jaa miltä sinusta tuntuu syyllistämättä
    - Uhri: "Tunsin itseni loukkaantuneeksi, kun sanoit sen."
    - Todistaja: "Tunsin oloni epämurkavaksi, kun kommentoit häntä."
  - **Tue huonon kommentin saanutta henkilöä:** kerro heille, etteivät he ole yksin, ja tarjoa apua
    - Uhri: "Seison itseni puolesta, koska ansaitseen kunnioituksen."
    - Todistaja: "Se ei ollut kunnossa. Haluan vain sinun tietävän - olen täällä sinua varten, jos tarvitset tukea."
  - **Tiukka mutta kohtelias sävy:** Puhu rauhallisesti ja luottavaisesti ja sano mitä uskot
    - Uhri: "Älä sano sellaisia asioita minulle. Minusta se on epäkunnioittavaa."
    - Todistaja: "Minusta se ei ollut sopivaa. Pidetään se kunnioittavasti."
  - **Suora haaste:** Osoita käyttäytymistä, älä henkilöä
    - Uhri: "Tuo vitsi oli minusta loukkaava. Ajattele ennen kuin puhut."
    - Todistaja: "Tuo kommentti oli loukkaavaa. Ollaanpa enemmän tietoisia sanoistamme."
  - **Ota sivulliset mukaan:** Pyydä muita auttamaan
    - Uhri: "Herra punaisessa paidassa, voitteko auttaa minua? Tämä henkilö hyökkää sanallisesti minun kimppuun."
    - Todistaja: "Anteeksi, naiset mustassa mekossa. Voisitteko auttaa? Tuo kommentti oli todella sopimaton, ja meidän pitäisi puhua asiasta."
7. Pyydä jokaista paria kirjoittamaan vastauksensa uudelleen jollakin vakuuttavalla tekniikalla.
8. Edistä keskustelua siitä, mikä toimi hyvin ja kuinka erilaiset lähestymistavat muuttivat tulosta.
9. Lopeta heijastus: *"Vakuuttava kommunikointi on taito, jota voimme kaikki kehittää. Harjoittelemalla meistä tulee entistä varmempia torjumaan tehokkaasti syrjintää. Tärkeintä on pysyä rauhallisena, käyttää selkeää kieltä ja pysyä lujina arvojemme takana."*

Muista soveltaa esimerkkejä omien kokemustesi, kulttuurisi ja kohderyhmäsi mukaisesti.

Omien virheidemme korjaaminen

xx:xx | ?

Sisällön kuvaus:

Myönnä, että jokainen tekee virheitä ja voi tahattomasti sanoa tai tehdä jotain syrjivää. Selitä, että vastuun ottaminen sanoistamme ja teoistamme edistää henkilökohtaista kasvua ja luottamusta. Virheiden tunnustaminen ja korjausten tekeminen on esimerkkiä muille ja luo osallistavamman ympäristön. Tämän vahvistamiseksi "Asioiden korjaaminen: vastuun ottaminen sanoistamme" -toiminto auttaa osallistujia harjoittamaan tehokkaita tapoja tunnustaa ja korjata virheensä.

MATERIAALIT

- Painetut "anteeksipyyntökehysten" monisteet
- Flip chart
- Merkit

OHJEET

1. **Johdatus aiheeseen:** *"Teemme joskus vahingossa virheitä - sanomme jotain satuttavaa tai jätämme toiset vahingossa ulkopuolelle. Tärkeintä ei ole virhe itsessään, vaan se miten siihen reagoimme. Suuttumisen tai välinpitämättömyyden sijaan meidän tulisi pyytää anteeksi ja oppia kokemuksesta. Tämän päivän harjoituksessa keskitymme virheiden korjaamiseen ja toisten kunnioittamiseen"*
2. Siirry kohtaan "Asioiden korjaaminen: vastuun ottaminen sanoistamme" toimintaa

3. Esittele kolmivaiheinen anteeksipyyntökehys käyttämällä visuaalisia elementtejä fläppitaulussa ja esimerkissä:
  - Esimerkki: Oletetaan, että tapaat pakolaisen, joka juuri saapui maahan, ja oletat hänen puhuvan tiettyä kieltä, koska he ovat kotoisin. Alat puhua heille sillä kielellä, mutta he eivät ymmärrä sitä. Tämä voi tuntua heistä epämukavalta.
  - Hyväksy: Tunnista sanojesi/toimiesi vaikutus ("Näen nyt, että tein oletuksen kielestä, ja se on saattanut saada sinut tuntemaan olosi epämukavaksi.")
  - Pyydä anteeksi: Esitä vilpittömän anteeksipyyntö ilman tekosyitä ("Anteeksi olettamisesta. En tarkoittanut saada sinut tuntemaan olosi ulkopuolelle.")
  - Sitoudu muutokseen: Osoita halukkuutta tehdä paremmin ("Seuraavan kerran kysyn ensin, mitä kieltä he haluavat puhua.")
4. Pyydä osallistujia muodostamaan pieniä ryhmiä ja keksiä omia esimerkkejä virheistä, joita he saattavat tehdä.
5. Pyydä jokaista ryhmää harjoittelemaan anteeksipyyntöä käyttämällä kolmivaiheista kehystä.
6. Kannusta reflektointia keskustelemalla siitä, kuinka erilaiset anteeksipyyntöt vaikuttavat luottamuksen uudelleen rakentamiseen.
7. **Päätös:** *"Virheidemme korjaaminen ei tarkoita sitä, että olemme heikkoja; se tarkoittaa, että olemme vastuussa. Kun myönnämme virheemme ja opimme niistä, teemme yhteisöstämme vahvempia ja tervetulleita. Muista, että kyse ei ole täydellisyydestä, vaan avoimuudesta oppimiseen ja kasvuun."*

Muista räätälöidä esimerkit omien kokemustesi, kulttuuritaustasi ja kohderyhmäsi mukaan

Loppu

Palaute

xx:xx | 5'

Sisällön kuvaus:

Osallistujat antavat palautetta koulutuksesta 3-2-1-tekniikalla. Tämä auttaa keräämään heidän mielipiteitään siitä, mitä he oppivat, mitä he pitivät haastavana, ja kaikista kehittämiskohteista, mikä varmistaa koulutusohjelman jatkuvan kehittämisen.

MATERIAALIT

- Pienet paperiarkit
- Kynät tai tussit

OHJEET

1. **Jaa materiaalit:** Jaa pieni paperiarkki ja kynä tai tussi jokaiselle osallistujalle.
2. **Selitä toiminto:** "Tämän tehtävän nimi on 3-2-1. Pohdit istuntoa vastaamalla kolmeen yksinkertaiseen kysymykseen. Kirjoita muistiin ajatuksesi jokaisesta."
3. **Kysymyksiä pohdittavaksi:**
  - 3 asiaa, jotka opit tänään: Mitkä ovat kolme keskeistä oivallusta tai ideaa, jotka muistat tästä istunnosta?
  - 2 asiaa, jotka koit haastavana: Oliko istunnon aikana jotain vaikeaa tai haastavaa?
  - 1 asia, jota parantaisit tai muuttaisit: Onko jotain mitä muuttaisit tehdäksesi istunnosta paremman?
4. Anna osallistujille 3-4 minuuttia aikaa kirjoittaa vastauksensa nopeasti.
5. Pyydä osallistujia kertomaan lyhyesti yksi vastauksestaan kumppanille tai pienelle ryhmälle

Loppuhuomautukset

xx:xx | 2'

Sisällön kuvaus:

Ohjaaja kiittää osallistujia heidän aktiivisesta osallistumisestaan, arvostaa heidän avoimuuttaan ja tiivistää istunnon aikana käsitellyt keskeiset kohdat.

OHJEET

1. **Kiitos osallistujille:** *"Kiitos avoimuudestanne, luovuudestanne ja halukkuudestanne osallistua tämänpäiväiseen istuntoon. Aktiivisella osallistumisellanne ja ajattelevalla palautteellanne on todella suuri merkitys."*
2. **Hyväksy ponnistelut:** *"Te jokainen olette myötävaikuttaneet tämän oppimiskokemuksen onnistumiseen jakamalla näkemyksiänne, pohtimalla matkaasi ja osallistumalla merkityksellisiin keskusteluihin."*
3. **Kertaus:** *"Tänään olemme oppineet muuttamaan ennakkoluuloja, opettamaan muutosta ja toimimaan, kun havaitaan syrjintää. Jokaisella teistä on tärkeä rooli tehdä maailmasta osallistavampi ja oikeudenmukaisempi paikka. Jakamalla kokemuksia ja oppimalla toisiltaan me kaikki otamme askeleita kohti tätä tavoitetta."*
4. **Muista projektin tavoite:** *"Muistaen hankkeemme tavoitteen, se On tärkeää, että me kaikki opimme elämään kunnioittavasti ja rauhassa toistemme kanssa"*
5. **Kannusta hakemista:** *"Kannustan sinua ottamaan tänään oppimasi mukaan ja soveltamaan sitä jokapäiväisessä toiminnassasi."*
6. **Motivaatioviesti:** *"Jokainen matka alkaa yhdestä askeleesta. Olemalla täällä tänään, olet jo ottanut askeleen kohti osallistavampaa ja oikeudenmukaisempaa maailmaa. Jatketaan tämän polun kulkemista yhdessä."*

**Gemeinsam leben & lernen
in Europa e.V.**

COPENHAGEN
YOUTH NETWORK

MIRASAL

Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

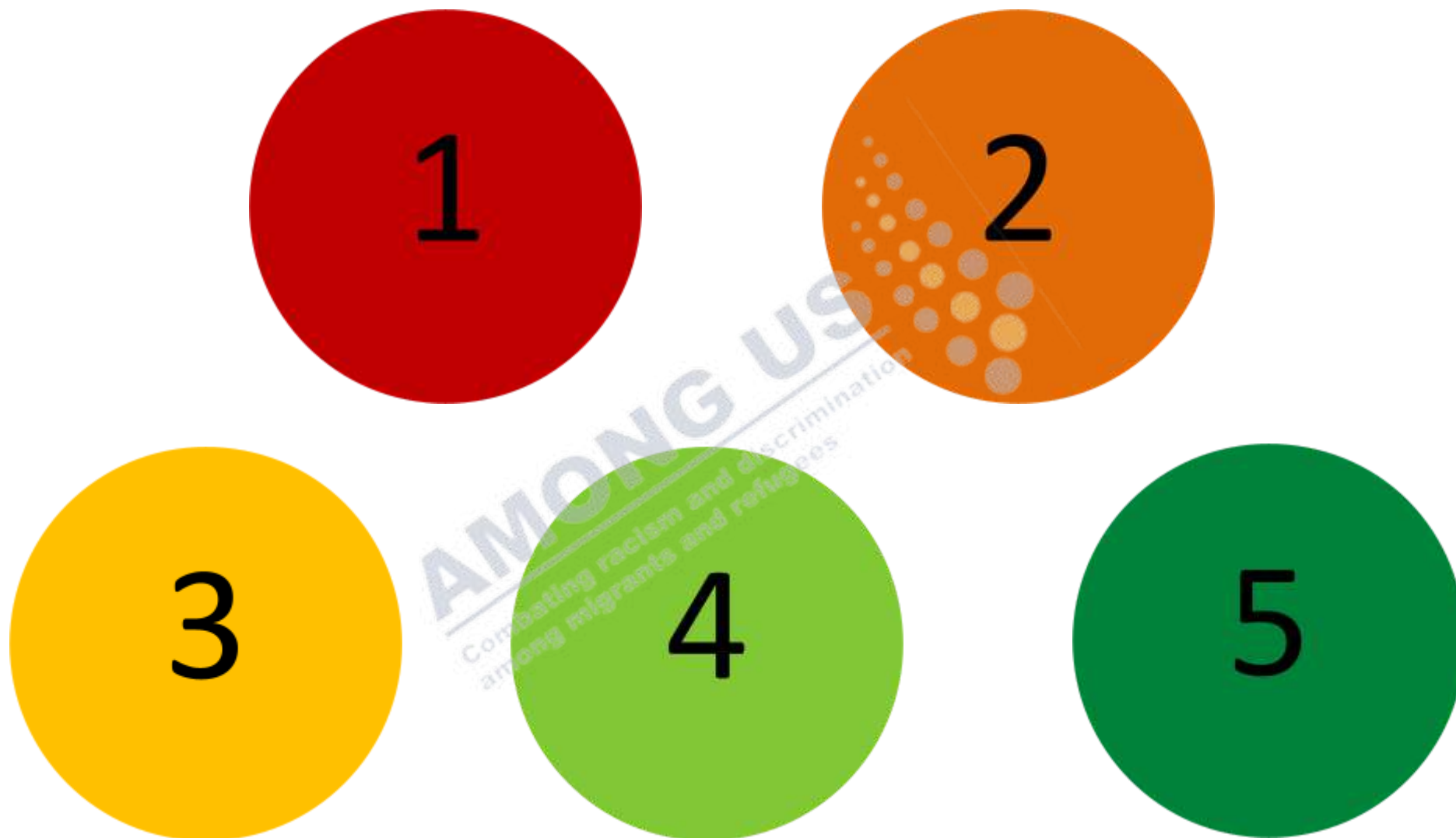

AMONG US

**Combating racism and discrimination
among migrants and refugees**

IHMIG BINGO

B	I	N	G	O
Vierailtu 4+ maanosassa	Rakastaa karaokea	0 lukematonta sähköpostia	On vasenkätinen	On lemmikkieläin
Syntymäpäivä on juhlapäivänä	Onko jooga	On tehnyt vapaaehtoistyötä	Otti tanssitunteja	Kasvoin tässä kaupungissa
Treenaa ennen töitä	Puhuu 4+ kieltä		Hauskojen sukkiä käyttäminen	Huoneen nuorin henkilö
Lue 5+ kirjaa tänä vuonna	Pyörät töihin	Voi koodata	Hyvä ruoanlaitossa	On lapsia
Kasvissyöjä	Huudot pelottavien elokuvien aikana	Huoneen korkein henkilö	Yrityksen perustaminen	Ei pidä kahvista

”Jonkun tai jonkin asian pitäminen tai inhoaminen ilman perusteltua syytä, usein sellaisen mielipiteen vuoksi, joka sinulla on jo ennestään.”

Tietoinen ennakkoasenne: Asenteet ja uskomukset, joita meillä on henkilöä tai ryhmää kohtaan tietoisella tasolla.

Tiedostamattomat ennakkoluulot: Tahattomat, hienovaraiset ja alitajuiset ajatukset, joita tapahtuu meille kaikille koko ajan.

Etnisen alkuperän ennakkoluulot

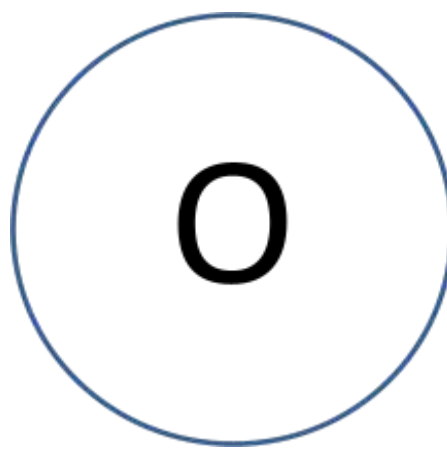
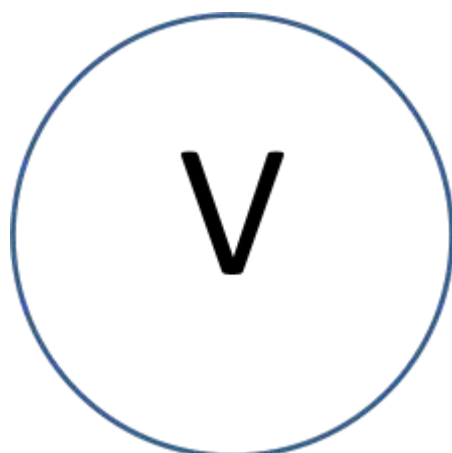
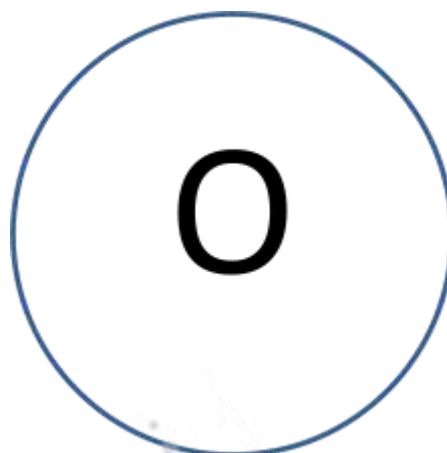
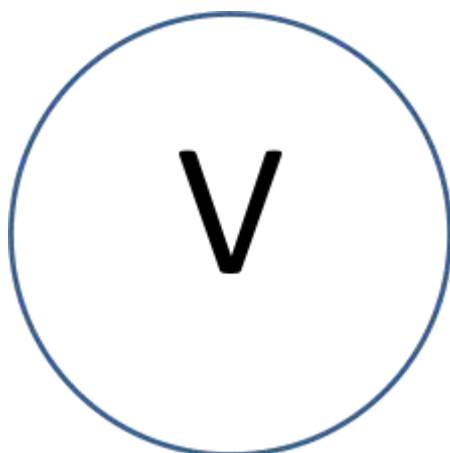
Ihonvärin ennakkoluulot

Uskonnollinen ennakkoasenne

Ennakkoluulot muita kuin äidinkieliä puhujia kohtaan (aksenttikielto)

Sosioekonomiset ennakkoluulot pakolaisia kohtaan

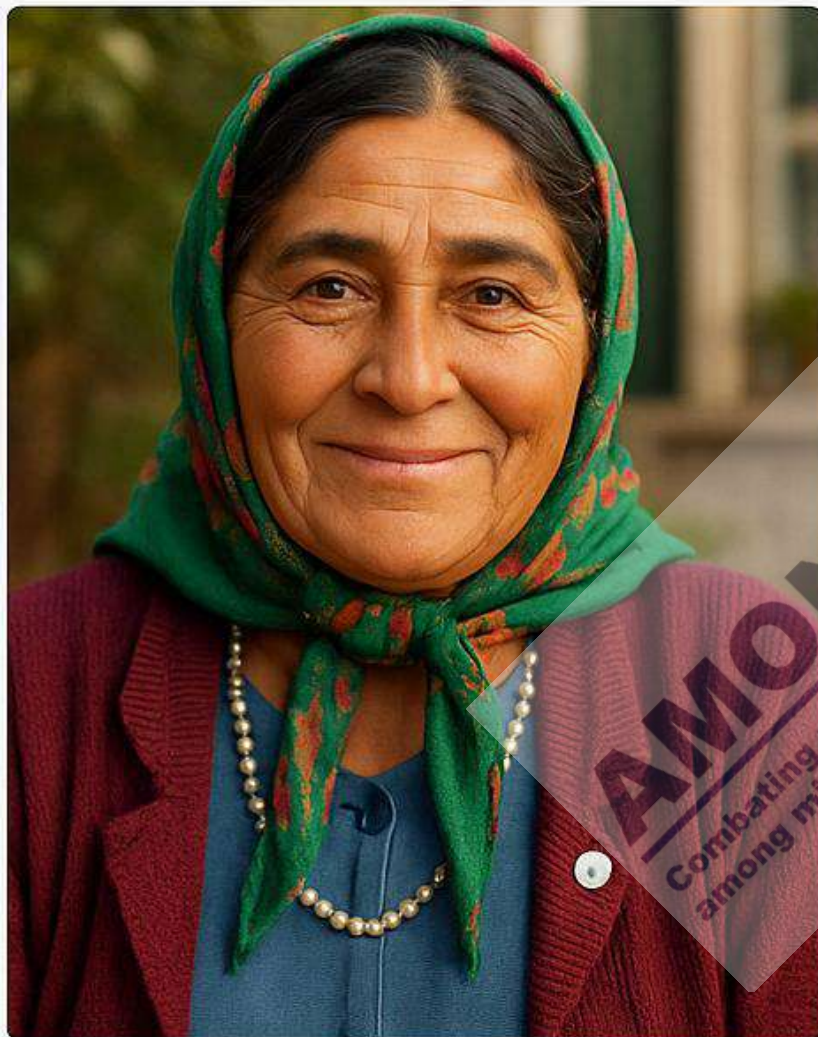

Vastuuvapauslauseke:

Kaikki alla esitetyt kuvat on tekoälyn avulla luotuja ja tarkoitettu ainoastaan havainnollistamiseen. Ne eivät esitä todellisia henkilöitä, tapahtumia tai paikkoja. Mahdollinen samankaltaisuus todellisten henkilöiden, elävien tai kuolleiden, kanssa on täysin sattumanvaraista. Kuvien luontiprosessi on toteutettu Saksan ja EU:n tekijänoikeus- ja tietosuojasäädösten mukaisesti.

Tehtävä 1: Näytä kuvapari 1
(ennakkoasenne: romanien asema):
Romanihenkilö virallisesti pukeutuneen
toimistotyöntekijän vieressä ja kysy kysymys:
"Keneen luottaisit enemmän kotisi hoitamista
lomasi aikana?"

Kehotus 2: Näytä kuvapari 2 (ennakkoluulo: ihonväri): Musta henkilö rennossa vaateetuksesta valkoisen henkilön vieressä samanlaisessa vaateetuksesta, ja kysy kysymys: "Kumpaa lähestyisit mieluummin kysyäksesi tietä yöllä?".

AMONG US
Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

Tehtävä 3: Näytä kuvapari 3
(ennakkoasenne: etninen alkuperä):
Henkilö perinteisessä etnisessä
vaatetuksessa länsimaisessa
vaatetuksessa olevan henkilön vieressä ja
kysy kysymys: ”Kumman luulet olevan
korkeammassa asemassa
monikansallisessa yrityksessä?”.

Tehtävä 4: Näytä kuvapari 4
(ennakkoasenne: vammaisuus):
Pyörätuolissa istuva henkilö seisovan
henkilön vieressä ja kysy kysymys: "Kumman
luulet suoriutuvan paremmin fyysisesti
vaativasta tehtävästä?".

Tehtävä 5: Näytä kuvapari 5 (ennakkoluulot: sosioekonominen tilanne): Vanhoja vaatteita käyttävä henkilö kalliita vaatteita käyttävän henkilön vieressä ja kysy kysymys: "Kumpi mielestäsi hallitsisi rahaa viisaammin?".

Tehtävä 6: Näytä kuvapari 6 (ennakkoluulot: uskonto tai uskomukset): Henkilö, jolla on uskonnollisia symboleja (esim. hijab, risti), jonkun sellaisen henkilön vieressä, jolla ei ole näkyviä symboleja, ja kysy kysymys: "Kumpi tuntuisi sinusta mukavammalta lapsesi opettajana?".

Tervetuloa ja hienoa työtä!

AMONG US
Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

IHMISET BINGO

B

I

N

G

O

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Nimi:

_____

Mikä yhdistää meitä? :

_____

_____

Kiinnitä huomiota

Näytä, että kuuntelet

AMONG US
Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

Anna palautetta (reagoi tai kommentoi)

Älä tuomitse

Hallituksen arvostelun pitäisi olla laitonta.

"Mielestäni on väärin arvostella hallitusta. Kun ihmiset valittavat koko ajan, se heikentää maata. Meidän kaikkien pitäisi yrittää tukea hallitusta, vaikka emme olisikaan samaa mieltä kaikesta, mitä he tekevät. Jos kritisoimme heitä jatkuvasti, se voi aiheuttaa ongelmia ja pahentaa asioita."

Jokaisen tulisi puhua vain äidinkieltään.

"Mielestäni ihmisten pitäisi puhua vain omaa kieltään. Jos puhumme koko ajan eri kieliä, saatamme unohtaa kulttuurimme. On tärkeää säilyttää perinteemme ja kieleemme, jotta pysymme yhteydessä siihen, mistä olemme kotoisin."

Rikkaiden pitäisi maksaa paljon enemmän veroja kuin köyhien.

"Mielestäni rikkaiden pitäisi maksaa enemmän veroja kuin köyhien. Heillä on paljon enemmän rahaa, joten on reilua, että he auttavat maata enemmän. Köyhillä ei ole paljon rahaa, ja heillä on vaikeuksia maksaa asioita. Rikkaiden pitäisi antaa enemmän auttaakseen kaikkia."

On väärin mennä naimisiin toisen maan kansalaisen kanssa.

"Mielestäni on väärin mennä naimisiin toisen maan kansalaisen kanssa. Kun ihmiset menevät naimisiin eri maista, se voi aiheuttaa ongelmia. Heidän perheensä eivät ehkä ymmärrä toisiaan, ja eri kulttuurien sekoittaminen on vaikeaa. On parempi mennä naimisiin jonkun kanssa omasta maasta."

Kaikki lapset tulisi opettaa kotona, eikä heidän tulisi käydä tavallisia kouluja.

"Mielestäni kaikki lapset tulisi opettaa kotona sen sijaan, että he kävisivät tavallisia kouluja. Tavallisissa kouluissa lapset voivat häiriintyä tai joutua kiusaamisen kohteeksi, eivätkä he saa tarpeeksi huomiota. Kotona vanhemmat voivat auttaa heitä oppimaan paremmin ja keskittymään enemmän opiskeluun."

Eläinkokeet tulisi kieltää kokonaan.

"Mielestäni eläinkokeet tulisi lopettaa. On väärin satuttaa eläimiä kokeiden vuoksi. Eläimet tuntevat kipua kuten ihmisetkin, ja meidän tulisi löytää muita tapoja testata asioita eläinten käytön sijaan. Se on julmaa, ja meidän tulisi suojella niitä."

Vain miehet tulisi olla yhteiskunnan johtajia.

"Uskon, että vain miehet tulisi olla johtajia. Miehet ovat vahvempia ja parempia tekemään tärkeitä päätöksiä. Naisten tulisi tukea heitä, mutta miehet ovat sopivampia johtajiksi taitojensa ja kokemuksensa vuoksi."

Tatuoituja ihmisiä ei pitäisi palkata töihin.

"Mielestäni tatuoituja ihmisiä ei pitäisi palkata töihin. Tatuoinnit saavat ihmiset näyttämään epäammattimaisilta. Työnantajat haluavat työntekijöitä, jotka näyttävät vakavilta ja siisteiltä. Tatuoidut ihmiset voivat vaikuttaa vähemmän keskittyneiltä tai vastuullisilta."

Vain yliopistotutkinnon suorittaneet voivat saada hyvän työpaikan.

"Uskon, että vain yliopistotutkinnon suorittaneet voivat saada hyvän työpaikan. Tutkinto osoittaa, että henkilö on työskennellyt ahkerasti ja oppinut oikeat taidot. Ilman tutkintoa on erittäin vaikea löytää hyvin palkattua työpaikkaa."

Maailmassa tulisi harjoittaa vain yhtä uskontoa.

"Mielestäni kaikille tulisi olla vain yksi uskonto. Eri uskontojen olemassaolo aiheuttaa ongelmia ja riitoja. Jos kaikki uskoisivat samaan asiaan, maailma olisi rauhallisempi ja yhtenäisempi."

Kaikkien pitäisi olla pakko äänestää vaaleissa.

"Mielestäni kaikkien pitäisi olla pakko äänestää. Jos ihmiset eivät äänestä, heillä ei ole oikeutta valittaa. Kaikkien pitäisi osallistua johtajien valintaan, ja äänestämisen pakottaminen auttaa tekemään vaaleista oikeudenmukaisempia ja parempia kaikille."

Ihmiset eivät saisi koskaan käyttää muovia, vaikka sitä tarvittaisiinkin.

"Mielestäni meidän ei pitäisi koskaan käyttää muovia, koska se vahingoittaa ympäristöä. On olemassa muita materiaaleja, joita voimme käyttää, ja muovi saastuttaa maapallon. Meidän pitäisi lopettaa muovin käyttö, jotta voimme suojella luontoa tuleville sukupolville."

Väkivalta ei ole koskaan oikeutettua, tilanteesta riippumatta.

"Uskon, että väkivalta ei ole koskaan oikeutettua, tapahtui mitä tahansa. Jos käytämme väkivaltaa, se vain pahentaa tilannetta. Ongelmia voidaan aina ratkaista rauhanomaisin keinoin, ja väkivalta aiheuttaa vain lisää tuskaa."

Raha on tärkein asia elämässä.

"Mielestäni raha on tärkein asia elämässä. Rahan avulla voimme elää hyvin, ostaa tarvitsemamme ja olla onnellisia. Ihmisten pitäisi tehdä kovasti töitä ansaitakseen rahaa, koska se tekee elämästä helpompaa ja parempaa."

Miehillä ja naisilla tulisi aina olla erilliset työt.

"Uskon, että miehillä ja naisilla tulisi olla eri työt, koska he ovat hyviä eri asioissa. Miehet ovat vahvempia ja heidän tulisi tehdä fyysistä työtä. Naiset ovat parempia huolehtimaan ja heidän tulisi keskittyä tällaisiin töihin. Tämä saa yhteiskunnan toimimaan paremmin."

Kaikkien koulujen tulisi opettaa samoja aineita ja samalla tavalla.

"Mielestäni kaikkien koulujen tulisi opettaa samoja aineita samalla tavalla. Tämä tekee koulutuksesta oikeudenmukaista kaikille oppilaille. Jos jokainen koulu on erilainen, jotkut oppilaat oppivat enemmän kuin toiset. On parempi, jos koulut noudattavat samoja sääntöjä."

Ihmisten pitäisi lopettaa älypuhelinien käyttö kokonaan.

"Uskon, että ihmisten pitäisi lopettaa älypuhelinien käyttö. Älypuhelimet ovat häiriötekijöitä ja saavat ihmiset käyttämään niitä liikaa. Ilman älypuhelimia ihmiset voisivat keskittyä tosielämän keskusteluihin ja elää terveellisempää elämää."

On parempi asua kaupungissa kuin maaseudulla.

"Uskon, että kaupungissa asuminen on parempaa kuin maaseudulla asuminen. Kaupungeissa on paremmat työpaikat, sairaalat ja koulutus. Maaseudulla näitä on vaikeampi löytää, ja elämä voi olla liian hidasta ja tylsää."

Hallituksen tulisi kontrolloida kaikkea sosiaalista mediaa.

"Mielestäni hallituksen tulisi kontrolloida sosiaalista mediaa estääkseen huonon tiedon leviämisen. Joskus ihmiset jakavat valheita tai haitallisia ajatuksia sosiaalisessa mediassa. Jos hallitus kontrolloi sitä, se voi varmistaa, että ihmisten näkemä on totta ja turvallista."

On ihan ok arvioida jotakuta hänen ulkonäkönsä perusteella.

"Uskon, että on ihan ok arvioida ihmisiä heidän ulkonäkönsä perusteella. Kun näet jonkun, voit kertoa hänestä paljon hänen vaatteistaan, kasvoistaan ja käytöksestään. Jos joku näyttää sotkuiselta tai huolimattomalta, se on merkki siitä, että hän ei ehkä ole vastuuton."

Sinun pitäisi auttaa vain ihmisiä omassa maassasi, ei ulkomailla.

"Mielestäni meidän pitäisi auttaa vain ihmisiä omassa maassamme. Meillä on jo tarpeeksi ongelmia täällä, ja meidän on ensin huolehdittava omista ihmisistämme. Jos autamme muita ulkomailla, saatamme unohtaa ihmisten tarpeet täällä."

Kaikki viihteen muodot tulisi kieltää, jos ne ovat väkivaltaisia.

"Mielestäni väkivaltainen viihde, kuten videopelit tai elokuvat, tulisi kieltää. Väkivallan katsominen saa ihmiset ajattelemaan, että on okei satuttaa muita. Meidän tulisi sallia vain viihdettä, joka on rauhanomaista ja opettaa hyviä asioita."

Vanhempien tulisi päättää, kenen kanssa heidän lapsensa menevät naimisiin.

"Mielestäni vanhempien tulisi valita, kenen kanssa heidän lapsensa menevät naimisiin. Vanhemmat tietävät, mikä on parasta heidän lapsilleen, ja osaavat valita heille hyvän kumppanin. Nuorilla ei ehkä ole tarpeeksi kokemusta tehdäkseen oikean valinnan."

Ikääntyneiden ei pitäisi saada ajaa autoa.

"Mielestäni ikääntyneiden ei pitäisi ajaa, koska he eivät välttämättä ole yhtä nopeita tai teräviä kuin nuoremmat. Ikääntyneillä voi olla vaikeuksia reagoida nopeasti tiellä, ja tämä voi olla vaarallista kaikille."

Meidän ei pitäisi koskaan päästää pakolaisia mihinkään maahan.

"Mielestäni meidän ei pitäisi päästää pakolaisia mihinkään maahan. Pakolaiset voivat tuoda mukanaan ongelmia, ja heidän voi olla vaikea sopeutua uuteen paikkaan. Meidän pitäisi keskittyä auttamaan ihmisiä omassa maassamme ennen kuin autamme ihmisiä muista maista."

Kaikki ruoka tulisi kasvattaa paikallisesti, tuonti ei ole sallittua.

"Mielestäni kaikki ruoka tulisi kasvattaa omassa maassamme. Kun tuomme ruokaa, se kuluttaa liikaa energiaa ja vahingoittaa ympäristöä. Paikallinen ruoka on parempaa terveydellemme ja tukee maanviljelijöitä täällä."

Lasten ei pitäisi antaa käyttää internetiä ollenkaan.

"Mielestäni lasten ei pitäisi käyttää internetiä, koska se voi olla vaarallista. Internetissä on paljon asioita, joita lasten ei pitäisi nähdä. Heidän pitäisi keskittyä koulunkäyntiin ja muihin aktiviteetteihin sen sijaan, että he viettäisivät aikaa verkossa."

Ihmisiä pitäisi rangaista ankarammin pienistä rikoksista.

"Mielestäni pienistä rikoksista, kuten varastamisesta tai valehtelusta, pitäisi rangaista ankarammin. Jos emme rankaise ihmisiä pienistä rikoksista, he saattavat ajatella, että on hyväksyttävää tehdä suurempia rikoksia. Pienten rikosten rankaiseminen auttaa estämään pahempien asioiden tapahtumisen."

On ihan ok arvioida jotakuta hänen sosiaalisen asemansa perusteella.

"Uskon, että on ihan ok arvioida ihmisiä heidän sosiaalisen asemansa perusteella, koska se osoittaa heidän elämäntapansa ja valintansa. Korkeamman aseman ihmiset ovat tehneet kovasti töitä, kun taas alhaisemman aseman omaavat ovat saattaneet tehdä huonoja päätöksiä. Voimme arvioida heitä heidän tilanteensa perusteella."

Jokaisen tulisi liikkua päivittäin.

"Uskon, että kaikkien tulisi liikkua päivittäin, koska se on hyväksi terveydelle. Liikunta auttaa ehkäisemään sairauksia ja saa ihmiset tuntemaan olonsa onnellisiksi. Jos kaikki liikkuisivat, meillä olisi terveempi yhteiskunta, jossa olisi vähemmän terveysongelmia."

Vastuuvapauslauseke:

Kaikki alla esitetyt kuvat on tekoälyn avulla luotuja ja tarkoitettu ainoastaan havainnollistamiseen. Ne eivät esitä todellisia henkilöitä, tapahtumia tai paikkoja. Mahdollinen samankaltaisuus todellisten henkilöiden, elävien tai kuolleiden, kanssa on täysin sattumanvaraista. Kuvien luontiprosessi on toteutettu Saksan ja EU:n tekijänoikeus- ja tietosuojasäädösten mukaisesti.

Amina Rahimi, 25, Afganistanista

Hei, olen Amina Rahimi, 25-vuotias, kotoisin Afganistanista. Lähdin maastani, koska se muuttui vaaralliseksi hallituksen vaihduttua ja henkeni oli vaarassa. Matkan vaikein osa oli jättää perheeni taakse. Asun nyt Saksassa, mutta se ei ole helppoa. Kielimuuri on haasteellinen, ja työn löytäminen on ollut vaikeaa. Joina päivinä tunnen itseni hyvin yksinäiseksi ja kaipaen kotiani. Yritän kuitenkin pysyä vahvana ja toivon, että jonain päivänä Saksa tuntuu todella kodilta.

Luis González, 29, Chilestä

Olen Luis González, 29-vuotias, ja olen kotoisin Chilestä. Muutin Saksaan opiskelemaan ja rakentamaan parempaa tulevaisuutta. Elämä täällä on kuitenkin ollut odotettua vaikeampaa. Kaipaen perhettäni joka päivä, ja joskus yksinäisyys on musertavaa. Elinkustannukset ovat korkeat, ja talouden hallinta on haastavaa. Mutta olen päättänyt jatkaa eteenpäin. Tiedän, että tämä kokemus auttaa minua kasvamaan, ja yritän pysyä positiivisena vaikeuksista huolimatta.

Elena Petrova, 32, Venäjältä

Olen Elena Petrova, 32-vuotias, kotoisin Venäjältä. Vanhempani muuttivat Saksaan, kun olin lapsi, ja kasvoinkin täällä. Mutta joskus minusta tuntuu, etten kuulu täysin tänne. Minussa on kaksi kulttuuria, ja se voi olla hämmentävää. Rakastan kuitenkin molempia, ja olen oppimassa hyväksymään itseni sellaisena kuin olen. Se ei ole aina helppoa, mutta tiedän, että venäläisyys ja saksalaisuus ovat osa minua, ja olen ylpeä siitä.

Mohammed Al-Farouk, 41, Syyriasta

Hei, olen Mohammed Al-Farouk, 41-vuotias, ja olen kotoisin Syyriasta. Pakenin sotaa vaimoni ja kahden lapseni kanssa etsimään turvaa Saksasta. Vaikka olemme nyt turvassa, elämä täällä on vaikeaa. Työmarkkinat ovat kovat, enkä ymmärrä täysin kaikkia sääntöjä ja määräyksiä. Olen kiitollinen turvallisuudesta, mutta haluan vain, että lapsillani on tulevaisuus ilman pelkoa. Työskentelen kovasti heidän elättämisekseen ja toivon, että heillä on täällä parempi elämä.

Nattapong Wongchai, 26, Perusta

Olen Nattapong Wongchai, 26-vuotias, Perusta. Tulin Saksaan vapaaehtoistyöhön ja rakentamaan parempaa elämää. Rakastan täällä tarjolla olevia mahdollisuuksia, mutta tunnen usein oloni yksinäiseksi. Uusien ystävien saaminen on ollut vaikeaa, ja kylmät talvet ovat suuri muutos lämpimään kotimaahani verrattuna. Yritän kuitenkin pysyä positiivisena ja keskittyä unelmiini. Tiedän, että ajan myötä sopeudun, ja toivon voivani luoda täällä kodinomaisen elämän.

Leila Khalil, 35, Marokosta

Olen Leila Khalil, 35-vuotias, Marokosta. Muutin Saksaan naituani saksalaisen naisen. Elämä täällä on hyvää, mutta tunnen usein olevani erilainen kuin muut. Kaipaen kotiani ja kulttuuriaani, ja sopeutuminen voi olla vaikeaa. Yritän oppia mahdollisimman paljon saksalaisesta kulttuurista, mutta silti tunnen toisinaan olevani ulkopuolinen. Toivon, että jonain päivänä tunnen olevani täällä todella kotona ja hyväksytty sellaisena kuin olen.

Diana Kuznetsova, 28, Ukrainasta

Olen Diana Kuznetsova, 28-vuotias, Ukrainasta. Lähdin kotoani sodan takia. Perheeni on nyt turvassa, mutta matka on ollut vaikea. Kaipaen maata, ystäviäni ja entistä elämääni. Yritän pysyä vahvana lapseni vuoksi, mutta jotkut päivät ovat todella vaikeita. Toivon rauhaa Ukrainaan, jotta voin jonain päivänä palata ja rakentaa uudelleen menettämämme elämän. Siihen asti keskityn antamaan lapselleni paremman tulevaisuuden.

Nadia Tarek, 31, Egyptistä

Hei, olen Nadia Tarek, 31-vuotias, syntynyt Saksassa egyptiläisille vanhemmille. Joskus tunnen olevani kahden maailman välissä. Ihmiset kysyvät usein, olenko saksalainen vai egyptiläinen, ja siihen on vaikea vastata. Rakastan molempia kulttuureja, mutta haluan, että ihmiset näkevät minut sellaisena kuin olen – eivät vain taustani perusteella. On ollut haastavaa navigoida tässä kaksoisidentiteetissä, mutta olen oppimassa hyväksymään molemmat puolet itsestäni ja elämään aidosti.

Javier Ramírez, 24, Espanjasta

Olen Javier Ramírez, 24-vuotias, Espanjasta. Tulin Saksaan töihin toivoen uutta alkua. Mutta se ei ole ollut niin helppoa kuin luulin. Työn löytäminen on ollut odotettua vaikeampaa, ja kaipaen kotona olevaa perhettäni. Joskus tunnen olevani eksyksissä, enkä ole varma, missä on paikkani. Mutta tiedän, että minun on jatkettava eteenpäin. Uskon, että asiat paranevat ajan myötä, ja olen päättänyt tehdä tästä kokemuksesta arvokkaan.

Farah Jamil, 38, Pakistanista

Hei, olen Farah Jamil, 38-vuotias, Pakistanista. Muutin Saksaan mieheni ja lasteni kanssa. Lapseni ovat onnellisia ja sopeutuvat hyvin, mutta minulle se on vaikeampaa. Kielimuuri on vaikea, enkä tunne vielä täällä paljon ihmisiä. Haluan tuntea oloni kotoisaksi, mutta tiedän, että se vie aikaa. Toivon, että jonain päivänä tunnen olevani todella tervetullut Saksaan ja voin luoda perheelleni uuden elämän täällä.

Nadia Malik, 27, Pakistanista

Hei, olen Nadia Malik. Olen 27-vuotias ja kotoisin Pakistanista. Isoisäni ja isoäitini muuttivat Tanskaan työn perässä, ja kasvoinkin kahden kulttuurin välissä. Rakastan Tanskaa sen edistyksellisten arvojen vuoksi, mutta kohtaan edelleen syrjintää, etenkin työelämässä. On uuvuttavaa joutua jatkuvasti todistamaan, että kuulun tänne. Haaveilen päivästä, jolloin minun ei tarvitse selittää itseäni kenellekään. Haluan elää maailmassa, jossa ihmiset hyväksyvät minut sellaisena kuin olen, ilman kysymyksiä.

Karam Hussein, 40, Syyriasta

Olen Karam Hussein, 40-vuotias, Syyriasta. Pakenin sodan kauhuja vaimoni ja lasteni kanssa etsimään turvaa Tanskasta. Vaikka olen kiitollinen rauhasta, jonka olemme täällä löytäneet, vakituisen työn löytäminen on ollut vaikeaa. Kielimuuri ja byrokraattiset haasteet vaikeuttavat entisestään perheeni elättämistä. Haluan vain parempaa tulevaisuutta lapsilleni – tulevaisuutta, jossa ei ole väkivaltaa ja epävakautta, jotka jätimme taaksemme. Jokainen päivä tuo mukanaan uusia haasteita, mutta en luovuta, ennen kuin olen varmistanut heille hyvän elämän.

Leyla Abdi, 34, Somaliasta

Hei, olen Leyla Abdi, 34-vuotias, Somaliasta. Tulin Tanskaan pakolaisena, jättäen taakseni kaiken tutun etsiessäni turvallisuutta ja vakautta. Vaikka olen kiitollinen löytämästäni rauhasta, kamppailen edelleen ennakkoluulojen kanssa. On haastavaa olla ulkopuolinen, vaikka vuosia on kulunut. Joina päivinä tunnen itseni vahvaksi ja toiveikkaaksi tulevaisuuden suhteen. Toisina päivinä kaipaen kotimaani tuttuja maisemia ja ääniä ja toivon, että voisin palata sinne. Mutta tiedän, että se ei ole mahdollista. Jatkan elämäni rakentamista täällä, päivä kerrallaan.

Mahmoud Zain, 45, Libanonista

Olen Mahmoud Zain, 45-vuotias, Libanonista. Muutin Tanskaan rakkauden vuoksi – menin naimisiin tanskalaisen naisen kanssa ja perustin perheen täällä. Elämä Tanskassa on hyvää, mutta kaipaen usein libanonilaisia juuriani. Kulttuuri, ruoka, ihmiset – ne kaikki ovat osa minua. Toisinaan tunnen olevani kahden maailman välissä, kun yritän kunnioittaa sekä tanskalaisia että libanonilaisia puoliani. Olen kiitollinen perheestäni täällä, mutta kaipaan silti syvästi Libanonia. Kahden kulttuurin välillä eläminen voi olla vaikeaa, mutta yritän saada sen toimimaan.

Sara Andersen, 28, Irakista

Olen Sara Andersen, 28-vuotias, syntynyt Tanskassa irakilaisille vanhemmille, jotka pakenivat maasta ennen syntymääni. Kasvaessani tanskalaisena olen aina joutunut selittämään identiteettiäni, etenkin kun ihmiset kysyvät: "Mistä olet oikeasti kotoisin?" Se muistuttaa minua jatkuvasti siitä, että en sovi täysin kumpaankaan maailmaan. Rakastan tanskalaisuuttani, mutta arvostan myös irakilaista perintöäni. Haaveilen tulevaisuudesta, jossa kukaan ei kyseenalaista sitä, kuka olen tai mihin kuulun. Toivon voivani hyväksyä molemmat osat itsestäni ilman tarvetta perustella kumpaakaan.

Ali Reza, 50, Iranista

Nimeni on Ali Reza ja olen 50-vuotias. Tulin Tanskaan hakemaan poliittista turvapaikkaa lähdettyäni Iranista. Vaikka olen rakentanut uuden elämän täällä, maanpaon tuska ei koskaan häviä. Kaipaen kotimaatani – maisemia, ihmisiä, elämäntapaa. Olen löytänyt turvallisuuden Tanskasta, mutta osa minusta tuntuu aina puutteelliselta. Yritän pysyä toiveikkaana, mutta ajatus siitä, että en koskaan palaa Iraniin, painaa raskasti sydäntäni. Silti jatkan eteenpäin toivoen, että jonain päivänä löydän rauhan menneisyyden kanssa.

Mariam Khalid, 30, Sudanista

Olen Mariam Khalid, 30-vuotias, ja muutin Tanskaan työn perässä. Se ei ole ollut helppoa – pienet aggressiiviset teot ovat osa jokapäiväistä elämääni, ja se on uuvuttavaa. Mutta en ole sellainen, joka luovuttaa. Olen sitkeä ja päättänyt menestyä, riippumatta haasteista, joita kohtaan. Jokainen saavutus tuntuu voitolta, joka todistaa, että olen vahvempi kuin kohtaamani esteet. Matkani ei ole ollut helppo, mutta joka päivä olen yhä ylpeämpi saavutuksistani. Olen täällä jäädäkseni ja rakentaakseni itselleni ansaitsemani elämän.

Carlos Ruiz, 36, Venezuelasta

Olen Carlos Ruiz, 36 vuotta vanha, ja tulin Tanskaan pakoon Venezuelan talouskriisiä. Maa on kaunis, ja olen tavannut täällä ystävällisiä ihmisiä, mutta kaipaen silti kotimaani lämpöä ja energiaa. Joskus tuntuu siltä, että en koskaan tule tuntemaan oloani kotoisaksi Tanskassa. Tunne siitä, että olen ulkopuolinen, on aina läsnä. Mutta pidän kiinni toivosta, että ajan myötä opin rakastamaan tätä paikkaa täysin. Toistaiseksi olen kiitollinen Tanskan tarjoamasta vakaudesta, vaikka kaipaen elämää, jonka jätin taakseni.

Fatima Yusuf, 26, Turkista

Hei, olen Fatima Yusuf, 26-vuotias, Turkista. Seurasin perhettäni Tanskaan etsimään parempia mahdollisuuksia ja uutta alkua. Mutta on ollut haastavaa löytää identiteettini täällä. Toisaalta minulla on turkkilaiset juuret, ja toisaalta olen altis Tanskan tarjoamalle vapaudelle ja mahdollisuuksille. On vaikea sovittaa näitä kahta puolta minusta yhteen. Haluan hyödyntää mahdollisuuteni parhaalla mahdollisella tavalla, mutta en myöskään halua menettää yhteyttä perintöni. Se on tasapainoilua, mutta olen päättänyt löytää tavan yhdistää nämä kaksi maailmaa.

Leila Al-Sayed, 35, Irakista

Olen Leila Al-Sayed, 35-vuotias, kotoisin Irakista. Perheeni pakeni pakolaisina etsimään rauhallista elämää Suomesta. Vaikka olen kiitollinen turvallisuudesta, jonka olemme täällä löytäneet, työnhaku on ollut haastavaa. Kielimuuri vaikeuttaa täysimääräistä integroitumista yhteiskuntaan. Silti olen toiveikas paremmasta tulevaisuudesta itselleni ja lapsilleni. Suomi on tarjonnut meille rauhan, mutta toivon, että ajan myötä voin antaa enemmän panokseni maalle ja löytää paikkani täällä.

Viktor Ivanov, 42, Venäjältä

Olen Viktor Ivanov, 42-vuotias, Venäjältä. Muutin Suomeen rakkauden vuoksi, kun menin naimisiin suomalaisen kansalaisen kanssa. Maan luonto on kaunis, ja olen oppinut pitämään siitä, mutta kulttuurierot ovat joskus ylivoimaisia. Kielimuuri ja tietyt vieraita tavat saavat minut toisinaan tuntemaan itseni ulkopuoliseksi. Olen kiitollinen rakkaudesta, jonka olen löytänyt täältä, mutta on päiviä, jolloin mietin, tuleeko minusta koskaan täysin kotona. Opettelen yhä sopeutumaan ja toivon edelleen, että Suomesta tulee minun todellinen kotini.

Ahmed Al-Farsi, 30, Palestiina

Olen Ahmed Al-Farsi, 30-vuotias, Palestiinasta. Muutin Suomeen etsimään liiketoimintamahdollisuuksia, mutta byrokraattiset esteet ovat vaikeuttaneet toiminnan aloittamista. Ponnisteluistani huolimatta paperityöt eivät tunnu loppuvan koskaan, ja tunnen usein olevani jumissa. Hidas eteneminen voi olla turhauttavaa, mutta olen edelleen päättäväinen. Rakastan Suomea ja sen ihmisiä, ja uskon, että ajan myötä pystyn voittamaan nämä haasteet. Toivon, että jonain päivänä saan mahdollisuuden rakentaa elämäni täällä kokonaan.

Daria Kuznetsova, 28, Ukrainasta

Olen Daria Kuznetsova, 28-vuotias, Ukrainasta. Pakensin sodan kanssa perheeni kanssa ja etsin turvaa Suomesta. Vaikka olemme nyt turvassa, menetyksemme aiheuttama trauma on jotain, jota kannan mukani joka päivä. Siirtyminen Suomeen on ollut vaikeaa – sopeutuminen uuteen elämään, uuteen kieleen ja uuteen kulttuuriin. Näistä haasteista huolimatta olen kiitollinen rauhasta täällä. Sodan aiheuttaman kivun parantuminen voi viedä aikaa, mutta pidän kiinni toivosta valoisammasta tulevaisuudesta Suomessa.

Omar Bashir, 33, Sudanista

Olen Omar Bashir, 33-vuotias, Sudanista. Tulin Suomeen opiskelemaan ja päätin jäädä tänne töihin. Suomi on rauhallinen maa, ja olen löytänyt töitä täältä, mutta tunnen silti olevani ulkopuolinen. Kielimuuri on jatkuva haaste, ja kulttuurierot vaikeuttavat toisinaan yhteydenpitoa muihin. Olen kuitenkin päättänyt tehdä Suomesta kotini. Tiedän, että sinnikkyydellä ja kärsivällisyydellä voin ylittää nämä esteet ja luoda itselleni täyttymyksellisen elämän täällä.

Sofia Petrova, 39, Valko-Venäjältä

Olen Sofia Petrova, 39-vuotias, Valko-Venäjältä. Pakenin poliittista vainoa ja tulin Suomeen etsimään turvaa. Vaikka olen kiitollinen löytämästäni turvallisuudesta, suren mennyttä elämääni. Siirtyminen on ollut vaikeaa, ja joissakin päivinä tunnen edelleen menneisyyden painon. Suomi on nyt kotini, mutta se ei ole elämä, jonka kuvittelin. Yritän keskittyä tulevaisuuteen ja tarttua saamiini mahdollisuuksiin, mutta muistot kotimaastani pysyvät aina mukanani.

Yusuf Khan, 22, Pakistanista

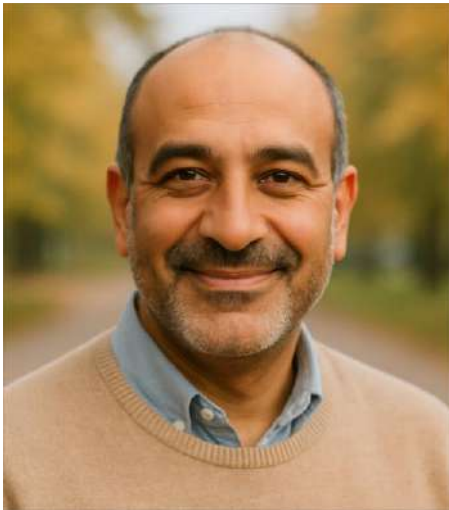
Olen Yusuf Khan, 22-vuotias, Pakistanista. Muutin Suomeen lapsena ja olen kasvanut täällä. Vaikka puhun sujuvasti suomea, tunnen usein, että minun on todistettava, mihin todella kuulun. Jotkut ihmiset näkevät minut edelleen "muuna", vaikka tämä on ainoa koti, jonka olen koskaan tuntenut. Arvostan pakistanilaista perimääni, mutta tunnen myös syvää yhteyttä Suomeen. Se on jatkuvaa tasapainoilua, mutta olen ylpeä siitä, että voin kutsua molempia maita osaksi identiteettiäni.

Hanna Bergström, 31, Etiopiasta

Olen Hanna Bergström, 31-vuotias, Etiopiasta. Minut adoptoitiin lapsena ja kasvin Suomessa. Rakastan Suomea, mutta kamppailen usein identiteettini kanssa. En tunne olevani täysin etiopialainen, mutta minua ei myöskään aina hyväksytä suomalaiseksi. Se on hämmentävä ja joskus eristävä kokemus. Olen viettänyt vuosia yrittäen ymmärtää, kuka olen ja mihin kuulun. Suomi on kotini, mutta tunnen silti, että minusta puuttuu jotain. Toivon, että jonain päivänä tunnen olevani täysin rauhassa sen kanssa, kuka olen.

Khalid Amin, 45, Egyptistä

Olen Khalid Amin, 45-vuotias, Egyptistä. Muutin Suomeen työn perässä, ja vaikka olen rakentanut itselleni hyvän elämän täällä, kaipaen Egyptiä. Kulttuuri, ruoka, ihmisten lämpö – kaikki on niin erilaista kuin Suomessa. Olen tehnyt Suomesta kotini, mutta en voi olla kaipaamatta kotimaatani. Kulttuurierot ovat edelleen olemassa, eikä sopeutuminen ole aina helppoa. Olen kuitenkin kiitollinen mahdollisuuksista, joita Suomi on minulle antanut, ja jatkan molempien kulttuurien omaksumista, vaikka se onkin haastava tasapainoilu.

Maria Santos, 29, Brasiliasta

Olen Maria Santos, 29-vuotias, Brasiliasta. Seurasin sydäntäni Suomeen ja muutin tänne rakkauden vuoksi. Kylmä sää ja kielimuuri ovat olleet vaikeita sopeutua, mutta pysyn täällä rakastamani henkilön vuoksi. Suomi on kaunis maa, ja olen hitaasti oppimassa arvostamaan sen hiljaista kauneutta. Se ei ole vielä kotini, mutta olen oppimassa tekemään siitä oman kotini. Toivon, että jonain päivänä tunnen olevani täysin kotona täällä ja haasteet muuttuvat luonteviksi.

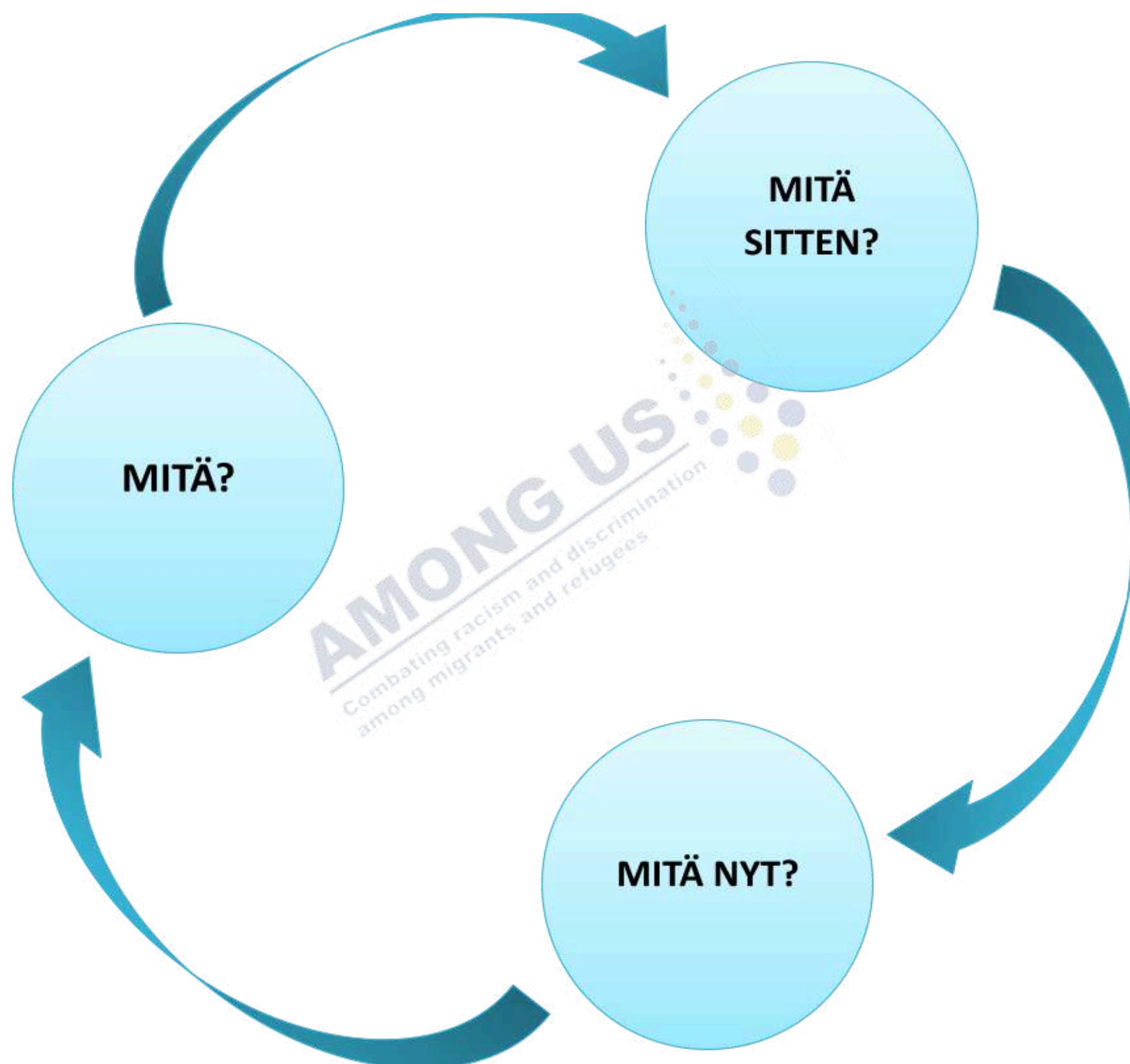

Diego Fernández, 23, Perusta

Olen Diego Fernández, 23, Perusta. Muutin Tanskaan opiskelijana, innoissani uusista mahdollisuuksista ja kokemuksista. Yksinäisyys ja tanskan kielen oppimisen haasteet ovat kuitenkin tehneet matkastani odotettua vaikeamman. Joskus mietin, teinkö oikean päätöksen, etenkin kun tunnen olevani irrallaan juuristani. Vaikeuksista huolimatta olen päättänyt jatkaa eteenpäin. Olen tavannut upeita ihmisiä ja oppinut paljon, ja toivon, että jonain päivänä Tanska tuntuu todella kodilta.

Ota kaksi askelta eteenpäin...

- ... jos vanhempasi ovat vielä naimisissa
- ... jos kasvoit isähahmon kanssa kotona
- ... jos voit nähdä perhettäsi aina kun siltä tuntuu
- ... jos sinulla olisi pääsy yksityiseen koulutukseen tai hyvään kouluun
- ... jos sinun ei tarvitsisi maksaa hyvästä koulutuksesta
- ... jos saisit vapaasti valita mihin kouluun haluat mennä tai mennä kouluun ollenkaan
- ... jos sinulla olisi mahdollisuus saada tutorointia, jos sinulla oli ongelmia koulussa
- ... jos sinun ei koskaan tarvitsisi huolehtia, mistä seuraava ateriasi tulee
- ... jos sinun ei tarvinnut auttaa vanhempiasi tai perhettäsi laskujen maksamisessa
- ... jos saisit sanoa vapaasti, mitä sinulla oli mielessä tai mikä sinua vaivasi
- ... jos sinulla on oikeus liikkua maan sisällä haluamallasi tavalla
- ... jos sinulla on oikeus asua missä haluat
- ... jos löydät helposti asunnon
- ... jos asut valitsemiesi ihmisten kanssa
- ... jos sinulla on tilaa itsellesi
- ... jos sinulla on kansalaisuus etkä ole kansalaisuudeton
- ... jos sinulla on tunnustetun pakolaisen asema tai jos sinulla on laillisesti turvattu oleskelu täällä, eli sinun ei tarvitse pelätä karkottamista
- ... jos sinulla on oikeus työskennellä täällä
- ... jos sinulla on samat sosiaalietuudet kuin paikallisilla
- ... jos sinulla on pääsy kaikkiin terveydenhuoltojärjestelmän palveluihin
- ... jos voit tuoda perheesi sinne, missä asut
- ... jos voit ilman ongelmia palaa entiseen kotiisi ja vieraile perheen ja ystävien luona
- ... jos voit vapaasti mennä naimisiin, kenen kanssa haluat
- ... jos sinulla on varaa syödä mukavassa ravintolassa kerran viikossa

Skenaario 1: Muslimipakolainen saapuu paikalliseen turvakotiin myöhään illalla pitkän ja uuvuttavan matkan jälkeen. He ovat juuri ylittäneet useita rajoja ja ovat näkyvästi väsyneitä ja sekaisin. Turvakodissa on kiire ja päivystävä henkilökunta keskittyy papereiden käsittelyyn ja sänkyjen valmistukseen muille saapuville pakolaisille. Pakolainen seisoo hiljaa sisäänkäynnillä useita minuutteja ilman, että häntä tunnusteta. Kun joku henkilökunnan jäsenistä lopulta huomaa heidät, he ohjaavat heidät nopeasti huoneeseen tarjoamatta apua tai kysymättä, tarvitseeko pakolainen jotain, kuten ruokaa tai lepoa.

Skenaario 2: Teknologiayrityksen tiimitapaamisen aikana äskettäin palkattu aasialainen siirtolaistyöntekijä, jolla on vahva aksentti ja joka työskentelee edelleen englannin kielen parantamiseksi, jakaa innovatiivisen idean tiimin aivoriihissä. Puhuessaan tiimin jäsenet vaihtavat katseita ja katsovat toisiaan epämiellyttävästi. Yksi tiimin jäsenistä keskeyttää alentuvalla äänensävyllä ja sanoo: "Englannin kielesi tarvitsee työtä, ennen kuin voit osallistua tehokkaasti", ennen kuin siirrät keskustelun painopisteen toiselle kollegalle. Siirtotyöntekijä on vaiti ja epävarma, onko heidän ideaansa edes harkittu.

Skenaario 3: Yläasteen luokkahuoneessa Yhdysvalloissa pakolaislapsi, joka puhuu espanjaa äidinkielenään, sijoitetaan tavalliseen englanninkieliseen luokkahuoneeseen. Opettaja antaa ryhmätöitä, ja lapsi yrittää osallistua, mutta hänellä on vaikeuksia ilmaista ajatuksiaan englanniksi. Lapsen puhuessa muutama luokkatoveri kuiskaa ja nauraa, kun lapsi lausuu väärin sanoja tai kamppailee lauseiden kanssa. Yksi heistä jopa kommentoi äänekkäästi, pilkaten lapsen aksenttia. Huolimatta erinomaisesta opiskelusta ja osallistumisesta muuhun toimintaan, lapsi tuntee olonsa yhä eristäytyneemmäksi ja alkaa välttää puhumista luokassa estääkseen hämmennyksen.

Skenaario 4: Afrikkalainen pakolainen saapuu kiireiselle rajanylityspaikalle matkustettuaan päiviä. Heidä pidetään vangittuna useita tunteja sen jälkeen, kun heidät on merkitty puutteellisten asiakirjojen vuoksi. Huolimatta kaikista tarvittavista paperityöistä äidinkielellään, rajaviranomaiset eivät tarjoa selkeitä ohjeita tai apua asian kääntämisessä tai ratkaisemisessa. Kun pakolainen yrittää puhua rajavartijan kanssa, agentti vastaa: "Ei ole minun tehtäväni auttaa sinua. Sinun pitäisi olla kaikki kunnossa ennen saapumistasi" ja kävelee pois. Pakolainen jätetään seisomaan yksin ruuhkaiselle alueelle, epävarmaan mitä tehdä seuraavaksi, ja ilman muuta tukea.

Mitä tapahtui?

Halusin opettaa maahanmuuttajille kulttuurienvälisistä eroista. Kerroin heille, että jos asut edelleen vanhempiesi luona 26-vuotiaana, ihmiset luulevat, että olet kotimaassani henkistä ongelmia.

Mitkä olivat tunteet?

Osallistujat olivat järkyttyneitä, koska he luulivat minun kutsuvan heitä henkisesti epävakaaiksi.

Mitä voin tehdä paremmin tulevaisuudessa?

Kuinka voisin opettaa tavalla, joka auttaa ihmisiä
ymmärtämään tuntematta tuomitsemista?

Avoim dialogi

Rakentavaa palautetta

Käytä "I"-lauseita
(esim. "Minusta tuntuu..." tai
"Huomasin...")

Ota aina yhteyttä suoraan henkilöön

Anna palautetta heti, oikealla
hetkellä.

Keskity tekoihin, älä henkilöön.

Pidä se positiivisena – mainitse myös, mikä meni hyvin.

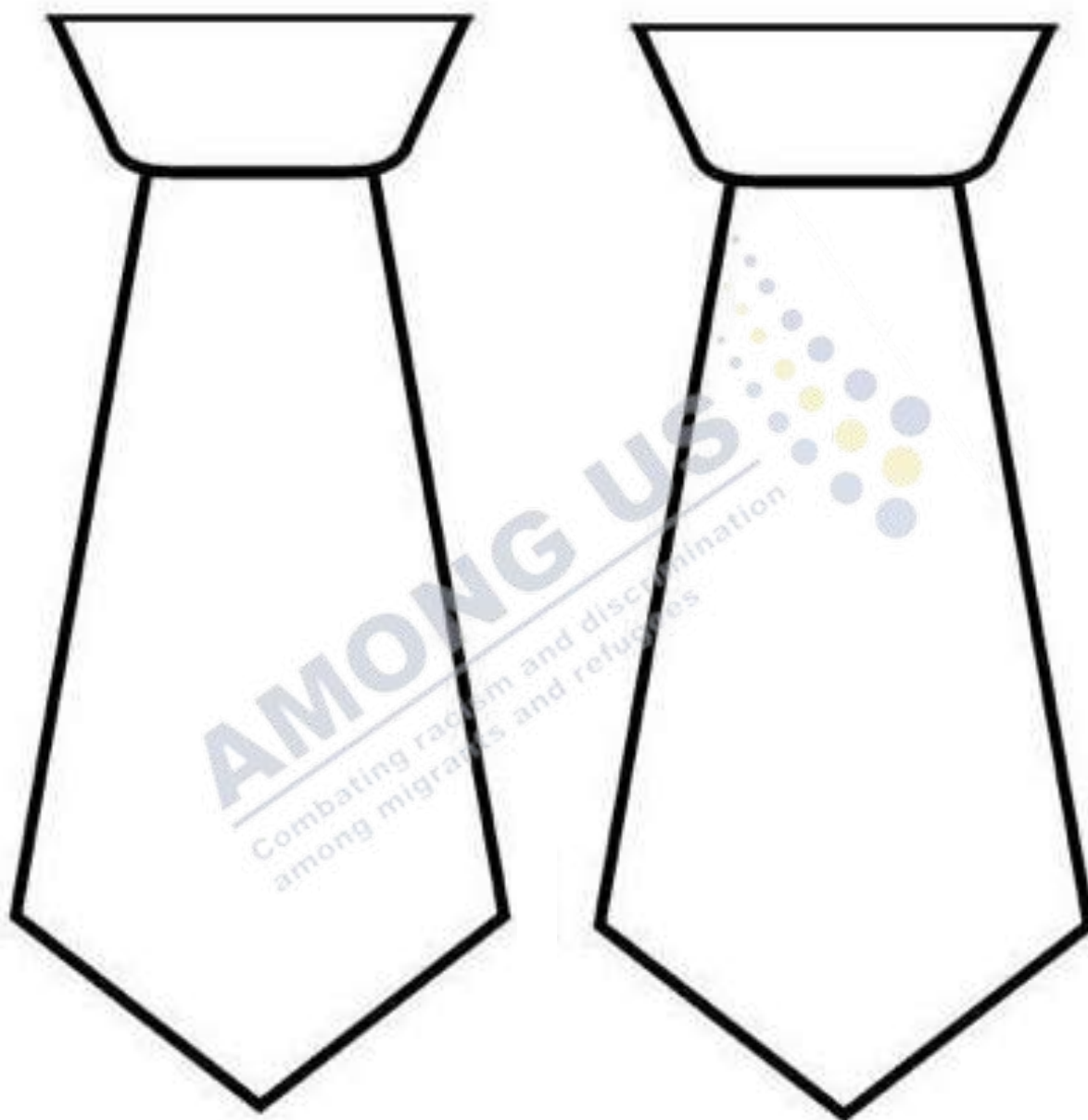
Ole täsmällinen ja selkeä siitä, mitä voidaan parantaa.

”Miltä tuntui jakaa kokemuksesi
avoimesti?”

"Kuinka palaute auttoi sinua
ajattelemaan kokemuksiasi eri
tavalla?"

"Kuinka voimme käyttää avointa dialogia ja palautetta vähentääksemme harhaa jokapäiväisessä elämässämme?"

Onko mahdollista, että henkilö muuttuu aggressiiviseksi?

Miten tämä tilanne vaikuttaa suhteeseeni hänen kanssaan?

Kadunko sitä, etten reagoi?

Tarkoittaako vastaamatta jättäminen, että olen samaa mieltä puolueellisen kommentin kanssa?

AMONG US
Combating racism and discrimination
among migrants and refugees

””I” Lausunnot

Tue henkilöä, joka sai huonon kommentin

Tiukka, mutta kohtelias sävy

Suora haaste

Ota sivulliset mukaan

Uhriin - keskittyvät skenaariot

Skenaario 1: Työpaikalla kollega sanoo sinulle: "Et varmaan ymmärrä kieltämme kovin hyvin. Miten aiot työskennellä täällä?" Tämä loukkaa sinua, koska hän olettaa, ettet pysty tekemään työtäsi vain aksenttisi tai kielitaitosi takia.

Skenaario 2: Ystävien tapaamisessa joku sanoo: "Kaikki pakolaiset ovat pahoja ihmisiä. He tuovat vain ongelmia maahan." Tunnet olosi järkyttyneeksi ja turhautuneeksi, koska tämä yleistää kaikki pakolaiset vaarallisiksi, vaikka yrität rakentaa parempaa elämää.

Skenaario 3: Työpaikalla työtoveri kertoo vitsin: "Maahanmuuttajat vievät työpaikkamme. He eivät kuulu tänne." Tunnet vihaa ja surua, koska teet kovasti töitä, mutta he kohtelevat sinua ikään kuin veisit muiden mahdollisuuksia vain sen vuoksi, mistä olet kotoisin.

Skenaario 4: Opettaja sanoo sinulle: "Sinulla on varmasti onnea, kun olet täällä. Perheesi on luultavasti lähtenyt maasta, koska maasi on huono." Tämä kommentti saa sinut tuntemaan, että matkaa ei ymmärretä, ja siinä oletetaan, että olet täällä vain maasi huonojen olosuhteiden takia.

Skenaario 5: Sosiaalisessa tilaisuudessa joukko ihmisiä sivuuttaa sinut ja sanoo: "Hän ei ymmärrä mitään siitä, mitä sanomme." Tunnet itsesi syrjityksi ja loukatuksi, koska he tekevät oletuksia ymmärryksestäsi yrittämättä edes keskustella kanssasi.

Skenaario 6: Ostoksilla ollessasi joku sanoo: "Katso kaikkia näitä pakolaisia. Heidän ei pitäisi olla täällä. He luultavasti valehtelevat taloudellisesta tilanteestaan." Tunnet olosi epämurkavaksi ja epäoikeudenmukaisesti tuomituksi, ikään kuin olisit epärehellinen henkilö tai ulkomaalainen, joka ei kuulu tänne.

Skenaario 7: Vuokranantaja kieltäytyy vuokraamasta asuntoa perheellesi sanoen: "Teillä ei ole varaa vuokraan. Te ette kuulu tänne." Tunnet itsesi halveksituksi ja loukatuksi, koska vuokranantaja olettaa maksukykyysi pakolaisstatuksesi perusteella antamatta sinulle reilua mahdollisuutta.

Skenaario 8: Ryhmä ihmisiä kahvilassa sanoo: "Pakolaisten pitäisi aina istua kaukana meistä. Tämä on meidän tilamme, ei heidän." Tunnet olosi epämurkavaksi ja tervetulleeksi, koska he näyttävät vaativan julkisia tiloja ikään kuin pakolaisilla ei olisi oikeutta nauttia niistä.

Skenaario 9: Esimies sanoo sinulle: "Olet onnekas, kun sait tämän työn. Älä odota samaa palkkaa kuin muut." Tämä kommentti saa sinut tuntemaan, että kovaa työtäsi ei arvosteta vain siksi, että olet maahanmuuttaja, ja että sinun pitäisi tyytyä vähemmään.

Skenaario 10: Joku jakaa verkossa artikkelin, jossa sanotaan: "Pakolaiset ovat vain rikollisia. Heitä ei pitäisi päästää maahan." Tämä kommentti saa sinut tuntemaan vihaa ja epäoikeudenmukaisuutta, koska se maalaa sinusta ja muista negatiivisen kuvan sen perusteella, mistä olet kotoisin.

Skenaario 11: Lääkärin vastaanotolla sairaanhoitaja kysyy sinulta: "Oletko täällä laillisesti? En usko, että sinulla on varaa lääkkeisiin, emmekä me ole hyväntekeväisyysjärjestö." Tunnet myötätuntoa pakolaista kohtaan, mutta et ole varma, miten puuttua asiaan tai tukea häntä tässä tilanteessa.

Skenaario 12: Joku puhuu sinulle äänekkäästi ja hitaasti sanoen: "Ymmärrätkö... mitä sanon?" Tunnet itsesi halveksituksi, koska hän olettaa, ettet ymmärrä englantia, ja kohtelee sinua kuin et kykenisi ymmärtämään yksinkertaista keskustelua.

Skenaario 13: Luokassa opettaja sanoo: "Joillakin pakolaisilla on pahoja uskomuksia. Meidän pitäisi olla varovaisia heidän seurassaan." Tunnet olosi loukatuksi ja loukkaantuneeksi, koska opettaja leimaa kaikki pakolaiset potentiaalisesti vaarallisiksi heidän taustansa perusteella.

Skenaario 14: Perheenjäsen sanoo: "Kaikki tänne tulevat maahanmuuttajat varastavat rahamme. He eivät ansaitse apua." Tunnet, että sinua syytetään yhteiskunnan ongelmista, vaikka yrität vain elää ja työskennellä rauhassa.

Skenaario 15: Poliittisen keskustelun aikana joku sanoo: "Meidän on lähetettävä kaikki pakolaiset takaisin sinne, mistä he ovat tulleet. He pilaavat kaiken." Tämä kommentti saa sinut tuntemaan itsesi ei-toivotuksi ja siltä, ettet kuulu paikkaan, johon olet hakenut turvaa.

Todistaja -keskeiset skenaariot

Skenaario 1: Kuulet työtoverisi sanovan maahanmuuttajalle: "Et varmaan ymmärrä kieltämme. Miten aiot työskennellä täällä?" Tunnet olosi epämukavaksi etkä ole varma, miten reagoida, koska et halua pahentaa tilannetta, mutta tiedät, että kommentti on loukkaava.

Skenaario 2: Ystävien tapaamisessa joku sanoo: "Kaikki pakolaiset ovat pahoja ihmisiä. He tuovat vain ongelmia maahan." Tunnet olosi epämukavaksi ja haluat sanoa jotain, mutta et ole varma, miten voit kyseenalaistaa tämän väittämän aiheuttamatta konflikteja.

Skenaario 3: Kuulet vahingossa työtoverisi sanovan: "Maahanmuuttajat vievät työpaikkamme. He eivät kuulu tänne." Olet järkyttynyt kommentista, mutta epäröit sanoa mitään, koska et ole varma, miten puolustaa maahanmuuttajia aiheuttamatta jännitteitä työpaikalla.

Skenaario 4: Kuulit opettajan sanovan maahanmuuttajaoppilaalle: "Sinulla on varmasti onnea, kun olet täällä. Perheesi on luultavasti lähtenyt maasta, koska se on huono paikka." Tunnet myötätuntoa oppilasta kohtaan, mutta et ole varma, miten puuttua asiaan ja oikaista opettajan oletukset aiheuttamatta kohua.

Skenaario 5: Sosiaalisessa tilaisuudessa joukko ihmisiä sivuuttaa pakolaisen ja sanoo: "Hän ei ymmärrä mitään siitä, mitä me sanomme." Tunnet olosi kiusalliseksi ja haluat auttaa pakolaista tuntemaan olonsa tervetulleeksi, mutta et ole varma, miten voit tehdä sen ilman, että tilanne muuttuu kaikille epämukavaksi.

Skenaario 6: Ostoksilla ollessasi joku sanoo: "Katso kaikkia näitä maahanmuuttajia. Heidän ei pitäisi olla täällä. He ovat luultavasti laittomia." Tunnet olosi turhautuneeksi kommentista, mutta et ole varma, miten vastata siihen joutumatta riitaan julkisesti.

Skenaario 7: Kuulit vuokranantajan kieltäytyvän vuokraamasta asuntoa pakolaisperheelle sanoen: "Teillä ei ole varaa vuokraan. Te ette kuulu tänne." Tunnet olosi pahaksi ja haluat tukea perhettä, mutta et ole varma, miten voisit puuttua asiaan joutumatta vaikeaan tilanteeseen.

Skenaario 8: Lääkärin vastaanotolla kuulet terveydenhuollon ammattilaisen kysyvän pakolaiselta: "Sinulla ei näytä olevan vakuutusta, emmekä me ole hyväntekeväisyysjärjestö. Miten aiot maksaa?" Tunnet myötätuntoa pakolaista kohtaan, mutta et ole varma, miten voisit puuttua asiaan tai tukea häntä tässä tilanteessa.

Skenaario 9: Ryhmä ihmisiä kahvilassa sanoo: "Pakolaisten pitäisi aina istua kaukana. Tämä on meidän tilamme, ei heidän." Tunnet vihaa pakolaista kohtaan, mutta et tiedä, miten reagoida tavalla, joka auttaisi ilman, että pahentaisit syrjityn henkilön tilannetta.

Skenaario 10: Kuulit esimiehen sanovan siirtotyöläiselle: "Olet onnekas, kun sait tämän työn. Älä odota saavasi samaa palkkaa kuin muut." Tunnet vihaa ja haluat puolustaa työntekijää, mutta et tiedä, miten voit ilmaista mielipiteesi ilman, että se vaikeuttaa työolosuhteitasi.

Skenaario 11: Joku jakaa verkossa viestin, jossa sanotaan: "Pakolaiset ovat vain rikollisia. Heitä ei pitäisi päästää maahan." Tunnet inhoa kommenttia kohtaan ja haluat oikaista sen, mutta et ole varma, miten voit tehdä sen ilman, että alat riidellä kyseisen henkilön kanssa.

Skenaario 12: Näet henkilön puhuvan maahanmuuttajalle äänekkäästi ja hitaasti, olettaen että tämä ei puhu englantia. "Ymmärrätkö... mitä sanon?" Tunnet myötätuntoa maahanmuuttajaa kohtaan ja haluat sanoa jotain, mutta et ole varma, miten korjata asian kohteliaasti.

Skenaario 13: Luokassa kuulet opettajan sanovan: "Joillakin pakolaisilla on pahoja uskomuksia. Meidän pitäisi olla varovaisia heidän seurassaan." Olet epämielinen opettajan lausunnosta ja haluat sanoa jotain, mutta et ole varma, miten tehdä se ilman, että herätät liikaa huomiota.

Skenaario 14: Kuulit perheenjäsenesi sanovan: "Kaikki tänne tulevat maahanmuuttajat varastavat rahamme. He eivät ansaitse apua." Olet järkyttynyt kommentista ja haluat sanoa mielipiteesi, mutta pelkää aiheuttavasi riitaa perheenjäsenten kanssa.

Skenaario 15: Poliittisen keskustelun aikana kuulet jonkun sanovan: "Meidän on lähetettävä kaikki pakolaiset takaisin kotimaahansa. He pilaavat kaiken." Tunnet vihaa ja haluat vastata, mutta et ole varma, miten voit tehdä sen ilman, että keskustelu kärjistyy.

Tunnista Pyydä anteeksi Sitoudu muutokseen

Vilpitön anteeksipyyntö -monistemalli

1. Tunnistatko ongelman?

- **Mitä tapahtui?**

(Kuvaile tietty tapaus tai käyttäytyminen, joka aiheutti vahinkoa)

- **Miten se vaikutti toiseen henkilöön/ryhmään?**

(Selitä toimintasi vaikutus toiseen osapuoleen)

---

2. Pyydä vilpittömästi anteeksi:

- **Ilmaise anteeksipyyntösi:**

Olen pahoillani

(esim. tekoni, sanani jne.)

- **Ota vastuu:**

Otan täyden vastuun

(mitä sanoit)

---

3. Sitoudu muutokseen:

- **Mihin toimiin aiot ryhtyä tämän estämiseksi?**

minä

(kuvaile erityisiä toimia, joita teet)
